

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktoriaus 2016 m. balandžio 7 d.
įsakymu Nr. B1- 287

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS

2015 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius

TURINYS

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	3
II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	7
1. GYVŪNŲ SVEIKATA IR GEROVĖ	9
2. MAISTO SAUGA IR KOKYBĖ.....	14
3. PASIENIO MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ.....	29
4. MOKSLINIS RIZIKOS VERTINIMAS IR LABORATORINIAI TYRIMAI.....	31
5. GYVŪNŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ STEBĖSENOS IR KONTROLĖS PROGRAMA.....	33
6. VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS VEIKLOS EFEKTYVUMAS ..	34
III. PROGRAMOS „VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ“ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	40
1. PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS	49
IV. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS.....	50
V. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI.....	50

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) formuoja ir įgyvendina valstybės politiką maisto ir pašarų saugos, kokybės, ženklinimo, informacijos apie prekes, įskaitant kainų nurodymą, teikimo ir kitų privalomųjų reikalavimų laikymosi, maisto, šalutinių gyvūninių produktų, pašarų, pašarų priedų, veterinarinių vaistų ir veterinarinių priemonių tvarkymo, gyvūnų sveikatos ir gerovės, bendrų žmonėms ir gyvūnams užkrečiamųjų ligų, vartotojų teisių apsaugos maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityse.

Nuo 2015 m. VMVT veiklos sritis dar labiau išsiplėtė: atliekama su maistu besiliečiančių medžiagų ir gaminių prekybos kontrolė, derinami valgiaraščiai vaikų ugdymo įstaigose, vykdoma maisto atliekų tvarkymo kontrolė jų susidarymo vietose, taip pat pradėta vykdyti žuvų produktų, tiekiamų tiesiogiai vartotojams, ir alkoholinių gėrimų gamybos ir prekybos kontrolė.

VMVT pradėjus vykdyti su maistu besiliečiančių gaminių priežiūrą bei kontrolę, iš su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojų ir tiekėjų surinkta informacija apie vykdomos veiklos pobūdį, asortimentą, jų kontaktiniai duomenys ir kt. Pagal šiuos duomenis, sudarytas Su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojų ir tiekėjų sąrašas, kuriuo remiantis efektyviau vykdoma rizikos vertinimas ir kontrolės planavimas

Nuo 2015 m. liepos 1 d. VMVT perėmus valgiaraščių derinimo funkciją, buvo parengta valgiaraščių derinimo tvarka, rekomendacijos ir pavyzdiniai valgiaraščiai, kuriais gali vadovautis kiekviena vaikų ugdymo įstaiga, sudarydama vaikų maitinimo valgiaraštį ir teikdama jį derinti VMVT teritoriniams padaliniams. Be to, siekiant didesnio skaidrumo ir visuomenės įsitraukimo, sprendžiant maitinimo mokyklose ir vaikų darželiuose problemas, suteikta galimybė VMVT patikrinimuose dalyvauti ir vaikų tėvų atstovams.

Jau kelerius metus VMVT kartu su Muitinės departamentu dalyvauja tarptautinėje Europolo–Interpolo inicijuotoje operacijoje „OPSON“, kurios tikslas – rinkoje, gamybos įmonėse ir importo metu nustatyti maisto ar alkoholinių gėrimų klastojimo atvejus. 2015 m. šioje operacijoje dalyvavo 47 šalių valstybių maisto ir veterinarijos tarnybų, policijos ir muitinės pareigūnai. Tikrinimai buvo atliekami oro ir jūrų uostuose, turguose, parduotuvėse, pasienio postuose, muitinės sandėliuose. Iš viso buvo konfiskuota per 2 500 t maisto produktų, sulaikytos 275 t suklastotų ir neteisingai paženklintų alkoholinių gėrimų. Lietuvos muitininkai sulaikė 5 358 l alkoholio, neteisėtai pažymėto saugoma geografinė nuoroda. VMVT inspektoriai sulaikė 66 t įvairių maisto produktų, neatitikusių gamybos, pakavimo, laikymo ir tiekimo rinkai reikalavimų.

2015 m. sėkmingai užbaigta viena sudėtingiausių ir ilgiausiai užtrukusi VMVT vykdoma galvijų bandų sveikatingumo pripažinimo programa. Beveik 2 dešimtmečius VMVT specialistai vykdė galvijų užkrečiamųjų ligų (enzootinės galvijų leukozės, galvijų tuberkuliozės ir bruceliozės) stebėseną ir duomenis teikė Europos Komisijai. Įgyvendinant šią programą etapais, 2012 m. Lietuvai suteiktas oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze šalies statusas, 2013 m. – oficialiai neužkrėstos galvijų brucelioze šalies statusas, o 2015 m. – oficialiai neužkrėstos galvijų tuberkulioze šalies statusas.

2015 m. siekiant išlaikyti oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze, galvijų brucelioze ir tuberkulioze šalies statusą, Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute buvo iširtos 13 836 galvijų bandos, o tai sudaro 20 proc. visų Lietuvoje registruotų galvijų bandų.

Oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze, galvijų brucelioze ir tuberkulioze šalies statuso išlaikymas yra ypač svarbus vykdant prekybą galvijais su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis ir jų eksportą į trečiąsias šalis, taip pat derantis dėl galvijienos, pieno ir jų produktų eksporto

rinkų plėtimo. Siekiant išlaikyti oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze, galvijų brucelioze ir tuberkuloze šalies statusą nuo 2015 m. kasmet turi būti ištirta ne mažiau kaip 20 proc. galvijų bandų, todėl ženkliai sumažėjo administracinė našta ūkininkams ir valstybės biudžeto išlaidos.

Siekiant prioritetinio VMVT tikslo – plėsti gyvūninio maisto produktų eksportą į trečiąsias šalis, 2015 m. suderinta 14 veterinarijos sertifikatų, ūkinių gyvūnų augintojams ir gyvūninių produktų gamintojams atidarytos Kinijos, Čilės, Egipto, Honkongo, Brazilijos ir kitų valstybių rinkos. Į Kiniją galima bus vežti pieno produktus, veislinius galvijus, į Čilę ir Argentina – pieną ir jo produktus, į Egiptą ir Tunisą – jautieną, į Maroką – jautieną ir veislinius galvijus, į Honkongą – mėsos gaminius (konservus, dešras ir pan.), į Braziliją – žuvų produktus ir sūrį „Džiugas“, į JAV – mėsą ir jos produktus.

2015 m. vienu svarbiausių VMVT veiklos prioritetų išliko AKM epizootinės situacijos suvaldymas. Laikantis griežtų biologinio saugumo ir prevencijos priemonių pavyko išvengti AKM protrūkių stambiuose kiaulininkystės ūkiuose, tačiau smulkiuose ūkiuose, kuriuose nebuvo laikomasi biologinio saugumo priemonių, AKM virusas išplito. 2015 m. smulkiuose kiaulių ūkiuose buvo užregistruota 13 AKM židinių (11 iš jų – Trakų rajone). AKM virusas stipriai plito ir laukinėje faunoje – buvo užregistruota net 111 AKM židinių. Virusas nustatytas 73 sumedžiotiems ir 59 rastiems nugaišusiems šernams.

Vykdamas sustiprintą kiaulių ir šernų ligų plitimo stebėseną, 2015 m. Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute ištirti 91 135 laukinių ir ūkinių gyvūnų mėginiai. Buvo tiriami visų rastų šernų gaišenių, o užkrėstose teritorijose ir visų sumedžiotų šernų mėginiai, taip pat visų AKM židinių likvidavimo zonose skerštų kiaulių mėginiai. 2015 m. pradėta įgyvendinti Europos Komisijos kofinansuojama šernų populiacijos gausos reguliavimo programa. Siekiama, kad 1 km² būtų ne daugiau kaip 0,5 šerno, todėl skatinama tikslinė šernų medžioklė – mokamos išmokos už sumedžiotas šernų pateles. Be to, parengta išmokų mokėjimų tvarka asmenims, radusiems šernų gaišenas ir apie tai pranešusiems VMVT teritorinėms valstybinėms maisto ir veterinarijos tarnyboms, kuri įsigaliojo 2016 m. vasario 9 d.

Kovojant su AKM, labai svarbus visuomenės, ypač ūkininkų, medžiotojų ir privačių veterinarijos gydytojų, sąmoningumas. Siekiant informuoti visuomenę apie naujausią AKM padėtį šalyje, 2015 m. organizuota speciali komunikacijos kampanija. Šalies seniūnijose ir urėdijose išplatintos skrajutės apie biologinio saugumo reikalavimus ūkininkams ir medžiotojams, paruošta ir transliuota 16 teminių televizijos laidų, 10 populiariausių ir lankomiausių interneto naujienų portalų paskelbta 120 straipsnių, kuriuos vidutiniškai perskaitė po 4–8 tūkst. skaitytojų.

Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse išaiškinus keletą atvejų, kai Lietuvos privatūs veterinarijos gydytojai, talkindami gyvūnų augintinių veisėjams (dažnai net ir nelegaliems), klastojo gyvūnų augintinių pasus, įrašus apie jų amžių ar skiepus, nuo 2015 m. rugsėjo gyvūnų augintinių pasus išduoda VMVT teritoriniai padaliniai. Įsigaliojus naujai tvarkai, per keletą mėnesių gyvūnų augintinių pasų išduota net 3 kartus mažiau, lyginant su ankstesniais metais. Gyvūno augintinio pasas būtinas tik tuomet, kai šeimininkas su šunimi, kate ar šešku keliauja Europos Sąjungos šalyse tiek nekomerciniais tikslais, tiek norėdamas parduoti gyvūną. Išduodamų dokumentų skaičiaus sumažėjimas patvirtina, kad anksčiau gyvūnų augintinių pasai buvo išduodami pažeidžiant taisykles – per jauniems šuniukams ar net ne Lietuvoje atvestiems augintiniams, taip klastojant jų kilmę ir amžių.

Siekiant, kad informacija visuomenę pasiektų greitai ir patogiai, 2015 m. VMVT įdiegta Integrali maisto ir veterinarijos informacinė sistema (IMVIS), apimanti visas VMVT teikiamas viešąsias paslaugas elektroninėje erdvėje. Įgyvendinant šią sistemą, siekta sumažinti administracinę našta verslui, taip pat taupyti į VMVT besikreipiančiųjų asmenų bei verslo subjektų laiką. Naudojantis

IMVIS, galima užsisakyti ir gauti VMVT išduodamus dokumentus, sumokėti už elektroninėje erdvėje VMVT suteiktas paslaugas, taip pat užsisakyti laboratorinius tyrimus ir per IMVIS gauti jų rezultatus.

VMVT 2015 metais ypatingą dėmesį skyrė maisto produktų, ypač ekologiškų, ženklavimo priežiūrai, taip pat vertino, ar nurodyta ženklavimo etiketėje maisto produktų sudėtis yra teisinga, neklaidina vartotojų. 2015 m. Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos tarnybos (FVO) auditoriai vykdė rinkoje esančių ekologiškų produktų valstybinę kontrolę. Auditoriai vykdomą veiklą įvertino teigiamai, pažymėdami, kad Lietuvoje užtikrinami ekologiškų produktų atsekamumo ir ženklavimo reikalavimai. Taip pat atkreipė dėmesį, kad labai gerai funkcionuoja keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su kitomis ekologiškų produktų ir gamybos kontrolę vykdančiomis institucijomis.

Įgyvendinama reglamentą (ES) Nr. 1169/2011, VMVT teikė verslo subjektams daugiau tikslinių konsultacijų, susijusių su informacijos vartotojams maisto produktų ženklavimu pateikimu, naujais reikalavimais ir ypatingą dėmesį skyrė maisto produktų maistingumo ženklavimui. Be to, VMVT tęsė informacijos sklaidą visuomenei apie maisto ir mitybos aktualijas „Nuo saugaus maisto – sveikos mitybos link“. Įgyvendinus priemones pavyko pasiekti, kad sumažėtų ženklavimo reikalavimų pažeidimų skaičius.

Tęsiant viešojo maitinimo įmonių atitikties higienos reikalavimams vertinimo projektą, aukščiausi (5 ir 4 balai) suteikti net 68 % patikrintų įmonių. Projektas pasiteisino ir kiekvienais metais patenkinamus ar nepatenkinamus balus gavusių įmonių skaičius mažėja, įmonės skatinamos pasitęmti ir geriau laikytis higienos reikalavimų.

VMVT aktyviai dalyvavo ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų veiklos konsolidavimo procese, tobulino valstybinės ūkio subjektų kontrolės metodus.

VMVT, įgyvendinama 2015–2017 metų strateginiame veiklos plane nustatytus veiklos prioritetus, 2015 metais siekė rodiklių, pagal kuriuos vertinamas nustatytųjų prioritetų įgyvendinimas, pažangos.

Veiklos prioritetų įgyvendinimas:

1. Plėsti gyvūninės kilmės maisto produktų eksportą į trečiąsias šalis

- 2015 m. buvo vykdomos derybos su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, siekiant suderinti veterinarinius sanitarinius reikalavimus, keliamus eksportuojamiems Lietuvos Respublikoje pagamintiems maisto produktams. Šalių, su kuriomis einamaisiais metais suderinti veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto, skaičius – 14 (vnt.), (planuota – 4 vnt.).

- Šalių, su kuriomis pradėtos arba tęsiamos veterinarinių sanitarinių reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius – 42 (vnt.), (planuota – 36 vnt.).

- 2015 m. VMVT priėmė 9 delegacijas (iš Japonijos, Irano, Egipto, trys Kinijos delegacijos, Pietų Amerikos valstybių, Bosnijos ir Hercegovinos bei Maroko).

2. Pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų prevencija ir kontrolė, židinių likvidavimas

- 2015 m. parengta, suderinta ir priimta bendra Baltijos šalių ir Lenkijos strategija kovai su AKM, strategija patvirtinta ir Europos Komisijos.

- Vykdam AKM apsaugos ir kontrolės priemones, 2015 m. išaugo atrinktų ir iširtų mėginių skaičius – 78 854 vnt., (planuota – 35 000 vnt.). Daugiau nei planuota mėginių atrinka AKM sparčiai plintant laukinėje faunoje, taip pat 2015 m. diagnozavus 13 AKM židinių kiaulių laikymo vietose.

- Reguluojant šernų populiaciją, nustatytas mažesnis leistinių šernų viliojimo vietų skaičius (ne daugiau kaip 10) kiekviename medžioklės ploto vienetė (10 km² plote). Vienoje šernų viliojimo vietoje vienu metu naudojamo natūralaus pašaro ar masalo kiekis neturi viršyti 100 kg.

- Nustatyta, kad kiekviename medžioklės ploto vienetė medžioklės sezono metu būtų sumedžiojama ne mažiau kaip 20 % vyresnių nei antramečių šernų nuo viso per medžioklės sezoną sumedžiotų šernų skaičiaus. Siekiama sumažinti šernų populiaciją, kad ji siektų ne daugiau kaip 0,5 šerno km². Patvirtinus išmokų už sumedžiotas šernų pateles skaičiavimo ir mokėjimo tvarką, medžiotojai už sumedžiotą šerno patelę gali gauti nustatyto dydžio išmoką. Šis projektas bus vykdomas iki 2016 m. pabaigos.

- Lietuvoje 2015 m. užfiksavus 124 AKM atvejus, VMVT veiklos prioritetą 100 % apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, pasiektas iš dalies – 99 %, (planuota – 100 %). Pažymėtina, kad įgyvendintos efektyvios gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir prevencijos priemonės (pasiruošimo ligų židinių likvidavimui pratybos, laboratoriniai tyrimai, vakcinacija ir kt.) užtikrino, kad kitų labai pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų šalyje nebuvo nustatyta.

- Gautas Europos Komisijos patvirtinimas, kad Lietuvoje nėra galvijų tuberkuliozės – 1 vnt., (planuota- 1 vnt.). Šiuo patvirtinimu užbaigta ilgalaikė VMVT strateginė galvijų bandų sveikatingumo programa.

3. Maisto produktų ženklinimo kontrolė

- 2015 m. vykdyta tikslinė kainų perskaičiavimo ir dviejų kainų nurodymo, įvedus eurą, kontrolė prekybos ir viešojo maitinimo subjektuose. Nacionaliniame euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių plane atliktų patikrinimų skaičius – 6 812., (planuota – 9 136) 2015 metų pradžioje patikrinimai su pažeidimais sudarė 2,2 %, o kontrolės pabaigoje patikrinimų su pažeidimais sumažėjo iki 0,5 %. Per 2015 m. gauti 78 skundai dėl kainų nurodymo litais ir eurais, iš kurių 26 pagrįstų. 2015 m. už Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo pažeidimus ūkio subjektams taikyti 102 įspėjimai ir 5 baudos (61 Eur).

- Nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujoms maisto produktų ženklinimo nuostatomis, patikrinimų metu buvo vertinama, ar informacija, pateikiama ant maisto produktų pakuočių, atitinka šiuos reikalavimus. Patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad informacija, pateikiama ant maisto produktų pakuočių, atitinka teisės aktų reikalavimus, dalis sudarė 89 %, (planuota – 80 %).

- Identifikavus rizikingiausias galimam klastojimui maisto produktų grupes, 2015 m. sudarytas tikslinis mėginių atrinkimo planas, kuriuo buvo siekiama nustatyti galimas maisto klastotes ir įvertinti faktinę maisto produktų sudėtį. Pagal tikslinį mėginių atrinkimo planą, maisto tvarkymo įmonėse buvo atrinkta 128 maisto produktų mėginiai (50 medaus, 70 žuvininkystės produktų, 8 alyvuogių aliejaus). Iš visų tirtų medaus mėginių 2 neatitiko reikalavimų, kadangi medaus ženklinimas klaidino vartotojus, šių produktų realizacija buvo sustabdyta, medus surinktas iš rinkos. Ištyrus žuvininkystės produktų mėginius, neatitikimų reikalavimams nenustatyta. Klastočių dėl alyvuogių aliejaus nenustatyta.

- Tarptautinės „OpsonIV“ operacijos metu sulaikyta 66 t įvairių maisto produktų, neatitikusių gamybos, pakavimo, laikymo ir tiekimo rinkai reikalavimų. Atrinkus žuvų ir medaus mėginius, galimoms klastotėms nustatyti, išaiškintas botaninės (augalinės) medaus kilmės klastojimo atvejis.

4. Vidinių veiklos procedūrų, nustatančių ūkio subjektų priežiūros principus, efektyvumo įvertinimas

- Atlikta valstybinės kontrolės rezultatų kriterijų analizė, kriterijai suskirstyti į efektyvumo ir rezultatyvumo kriterijų rinkinius. Atlikti valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės efektyvumo vertinimai (verifikavimo procedūros) – 25, (planuota – 25).
- Į kokybės vadybos sistemos akreditavimo pažymėjimą įtrauktų valstybinės kontrolės sektorių dalis nuo bendro VMVT kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sektorių kiekio sudaro 30 %, (planuota – 48 %). Kokybės vadybos sistemos akreditacija nebuvo plečiama dėl siekio pertvarkyti VMVT veiklos procesus ir juos labiau pritaikant ISO standarto reikalavimams ir VMVT poreikiams.
- Prasidėjus naujam Europos Sąjungos paramos periodui, VMVT išanalizuotas struktūrinių, techninių ir administracinių pokyčių poreikis ir parengta 6 projektų įgyvendinimo programa „Mano maisto sauga“.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Strateginis tikslas – stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti gyvūnų sveikatingumą ir gerovę.

1. Efekto vertinimo kriterijus – E-04-02 Maisto sauga ir kokybė, išreikšta procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų.

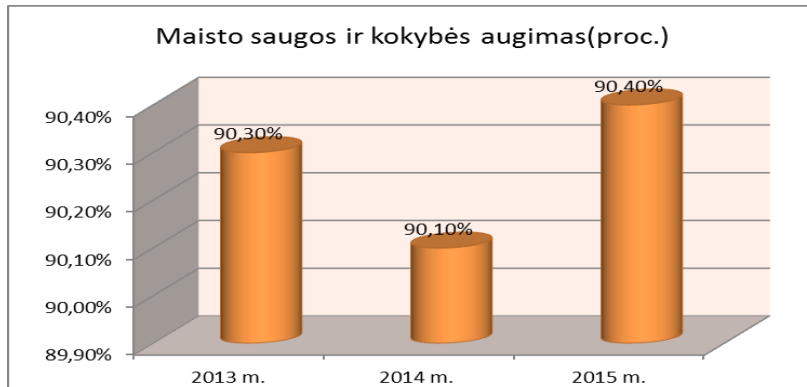
2. Efekto vertinimo kriterijus – E-04-03 Gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo mažėjimas, išreikštas procentais tyrimų, kurių metu nustatytos gyvūnų užkrečiamosios ligos, pagal bendrą atliktų tyrimų skaičių.

Strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas dviem efekto vertinimo kriterijais, nustatančiais maisto tvarkymo subjektų atitiktį nustatytiems reikalavimams bei gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo lygį.

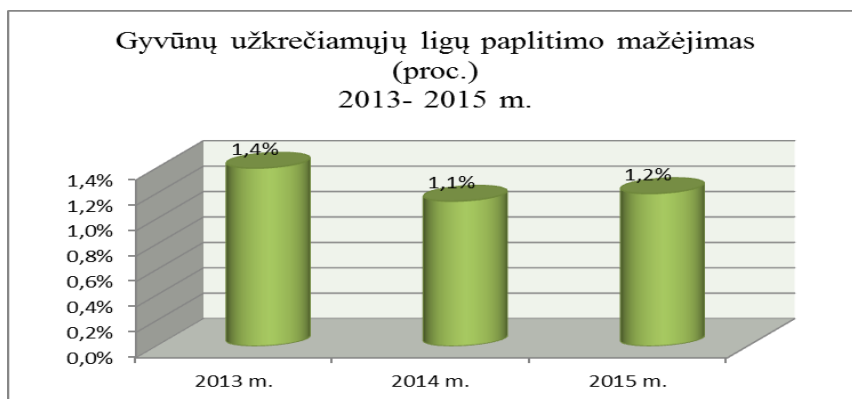
Išanalizavus 2015 m. valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės rezultatus, nustatyta, kad:

- **efekto vertinimo kriterijaus E-04-02 „Maisto sauga ir kokybė, išreikšta procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų, pagal bendrą patikrinimų skaičių“** reikšmė – 90,4 % (planuota – 90,4%). Pasiiekta planuota efekto kriterijaus reikšmė rodo, kad tinkamai įgyvendinami teisės aktų reikalavimai. Pažeidimų nustatyta prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, dažniausiai nustatomi maisto produktų tinkamumo vartoti terminų, ženklavimo, kokybės ir laikymo sąlygų pažeidimai. Dažniausios pažeidimų priežastys – ūkio subjektų

atsakingų asmenų menkas teisės aktų, o ypač savikontrolės sistemos reikalavimų, išmanymas ir neefektyvus taikymas savo veikloje, didelė personalo kaita.

• **efekto vertinimo kriterijaus E-04-03 „Gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo mažėjimas, išreikštas procentais tyrimų, kurių metu nustatytos gyvūnų užkrečiamosios ligos, pagal bendrą atliktų tyrimų skaičių“** reikšmė – 1,2 % (planuota – 2,6 %). Planuota efekto vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, nes vykdant užkrečiamųjų ligų kontrolės programas dėl AKM ir amerikinio bičių perų puvinio pasireiškimo, atrinkta ir ištirta daugiau nei planuota mėginių.

2015 m. strateginiam tikslui siekti buvo vykdoma **Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programa (04.02)**, skirta Lietuvoje pagaminto, į Lietuvą įvežto ir importuoto ir tiekiamo Lietuvos rinkai maisto ar pašarų, taip pat gyvūnų sveikatos ir gerovės, veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinei kontrolei organizuoti bei vykdyti, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis. Siekta užtikrinti efektyvų veiklos organizavimą ir bendradarbiavimą su Europos Komisijos, Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, socialiniais partneriais. Taip pat ši programa skirta specialistų administraciniams gebėjimams stiprinti, kelti kvalifikaciją, tobulinti derybų vedimo įgūdžius.

**Programa (04.02)
„Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės
programa (2015 m.)“**

<p>1 tikslas Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę</p>	<p>4 tikslas Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugos, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugos ir kokybės nustatymą</p>
<p>2 tikslas Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba</p>	<p>5 tikslas Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas</p>
<p>3 tikslas Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą (tuo pačiu ir į Europos Bendriją), taip pat gabenamos tranzitu ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai</p>	<p>6 tikslas Užtikrinti VMVT veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla</p>

1. GYVŪNŲ SVEIKATA IR GEROVĖ

Strateginio veiklos plano 1 tikslas:

Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę

Vykdamas Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą, siekiama apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų patekimo ir plitimo, o ligai atsiradus, operatyviai likviduoti ligos židini, taip pat kontroliuoti gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą jų laikymo vietose, skerdyklose ir pervežimo metu. Be to, įgyvendinamos programos priemonės, skirtos užtikrinti pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugą bei kokybę, operatyviai tirti pranešimus dėl gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimų.

Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę

1.1. Vertinant riziką, susijusią su ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų situaciją Europos Sąjungos ir kaimyninėse šalyse, 2015 m. prioritetinėmis nustatytos afrikinio ir klasikinio kiaulių maro, Aujeskio ligos, kiaulių vezikulinės ligos, galvijų snukio ir nagų, mėlynojo liežuvio ligos ir paukščių gripo stebėseną ir kontrolę.

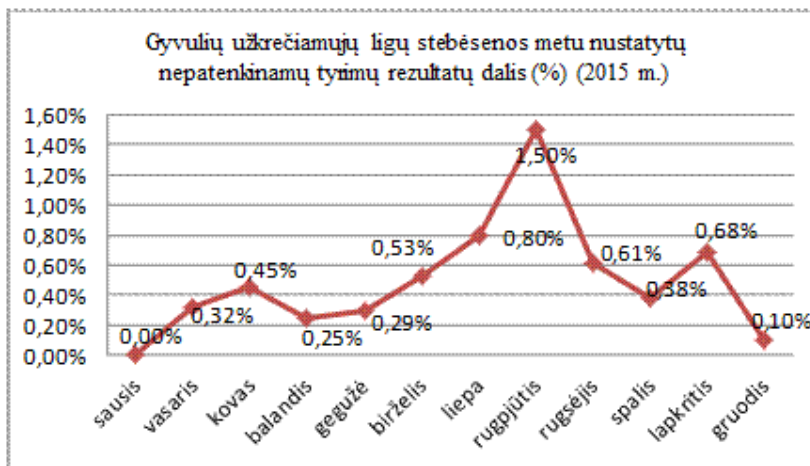
1.2. 2015 m. Lietuvos teritorijoje užregistruoti 124 AKM židiniai: laukinėje faunoje 111 ir 13 židinių naminių kiaulių laikymo vietose.

1.3. 2015 m. peržiūrėtas ir atnaujintas Paukščių gripo neatidėliotinas priemonių planas.

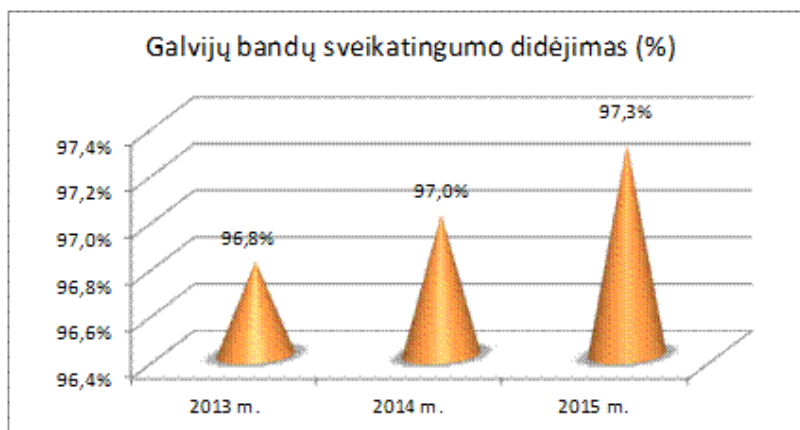
1.4. Kad būtų vykdoma efektyvi gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, buvo suorganizuota 140 renginių ir mokymų, skirtų veterinarijos inspektoriams, privatiems veterinarijos gydytojams bei medžiotojams, pratybos pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir likvidavimo klausimais. Įgyvendintos priemonės, skirtos pagerinti teritorinių VMVT pasirengimą likviduoti

gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkius ir pritaikyti neatidėliotinių priemonių planus praktikoje.

1.5. Vykdamt gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą, buvo atliekami laboratoriniai tyrimai, kurių metu nustatyta teigiamų tyrimų rezultatų vidutinė metinė reikšmė siekia 0,49 %. Teigiamų tyrimų rezultatai susiję su AKM ir amerikinio bičių perų puvinio ligų sukėlėjų diagnozavimu.

1.6. 2015 m. kovo 5 d. Europos Komisija priėmė sprendimą, kuriuo patvirtino, kad Lietuvoje nėra galvijų tuberkuliozės. Šiuo sprendimu sėkmingai užbaigta beveik du dešimtmečius Lietuvoje vykdyta galvijų bandų sveikatingumo pripažinimo programa ir pasiekta numatyta VMVT strateginio tikslo rodiklio „Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas“ reikšmė.

1.7. Vykdamt valstybinę salmoneliozės stebėseną paukštinkystės ūkiuose, 2015 m. buvo ištirti 287 pulkai. Nustatytas 2 teigiami *Salmonella enteritidis* atvejai. Pirmasis atvejis buvo nustatytas mažame vištų dedeklių ūkyje. Vištos buvo nugaišintos ir sunaikintos, o laikymo vieta – dezinfekuota. Antruoju atveju po pakartotinių patvirtinamųjų laboratorinių tyrimų mėsinių kalakutų ūkyje, salmoneliozės protrūkis nepasitvirtino.

2013–2015 m. paukščių salmoneliozės stebėsenos tyrimai

Metai	Pulkų skaičius	Teigiamų pulkų skaičius	Mėginių skaičius	Teigiamų mėginių skaičius
2013	322	0	552	0
2014	365	6	560	15
2015	287	2	516	4

1.8. Tiriant trichineliozės paplitimą šalies laukinėje faunoje, per 2015 m. buvo ištirti 8 804 mėginiai, teigiami atvejai sudarė – 1,06 %. Lyginant su 2014 m. rezultatais, šis rodiklis neženkiai sumažėjo (1,35%), per 2014 m. buvo ištirti 5 699 mėginiai, teigiami atvejai sudarė – 2,4 %. Taigi darytina išvada, kad užsikrėtimo lygis trichinelioze laukinėje faunoje palaipsniui mažėja.

1.9. Vykdamas pasiutligės likvidavimo programą per 2015 m. buvo ištirti 389 gyvūnų, įtariamų užsikrėtusių pasiutlige, mėginiai ir buvo nustatyti du pasiutligės atvejai laukinėje faunoje (lapei ir usūriniam šuniui) Ignalinos rajone (2014 m. pasiutligės atvejų nebuvo nustatyta, 2013 m. – 1 atvejis). Pasiutligės likvidavimas labai priklauso nuo kaimyninėse šalyse vykdomų pasiutligės likvidavimo programų efektyvumo. 2015 m. nustatyti teigiami atvejai taip pat patvirtinti pasienio su Baltarusijos Respublika rajone.

1.10. Vykdamas biologinio saugumo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę, 2015 m. buvo parengti nauji biologinio saugumo reikalavimai kiaulių laikymo vietoms, numatant skirtingo lygio biologinio saugumo priemones pagal riziką (smulkiems ūkiams, kuriuose laikoma iki 10 kiaulių skersti savoms reikmėms, smulkiems ūkiams kurie laiko iki 2 paršavedžių ir komerciniams ūkiams). Per 2015 metus patikrinta daugiau kaip 1 700 kiaulių laikymo vietų (6,5 proc.) dėl biologinio saugumo reikalavimų įgyvendinimo. Buvo patikrinti visi komerciniai ūkiai ir individualios kiaulių laikymo vietos AKM užkrėstoje teritorijoje.

1.11. Atsižvelgiant į paukščių gripo ir mėlynojo liežuvio ligos paplitimą Europos Sąjungoje, 2015 m. parengti biologinio saugumo reikalavimai paukštininkystės ūkiams ir galvijų, avių ir ožkų laikymo vietoms. Šių reikalavimų įgyvendinimo kontrolė bus vykdoma 2016–2018 m.

1.12. Vykdamas bitynų valstybinę veterinarinę kontrolę, 2015 m. išduoti 227 (2014 m. – 1 755) bitynų pasai ir atliktas 2 141 (2014 m. – 2 769) bitynų patikrinimas. Amerikinio ir europinio bičių perų puviniai nustatyti paimti 1 997 mėginiai. Ištyrus mėginius nustatyta 120 amerikinio bičių puvinio atvejų. Tai sudaro 6 % nuo paimtų mėginių kiekio.

Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė

1.13. 2015 m. Lietuvoje veikė 91 533 (2014 m.- 92 815) registruotos ir 170 (2014 m.- 178) patvirtintų pašarų tvarkymo ūkio subjektų. Teritorinės VMVT, atlikusios 3 266 (2014 m. – 5 759) įregistruotų ir 54 (2014 m. – 189) patvirtintų pašarų tvarkymo ūkio subjektų patikrinimus, nustatė, kad atitinkamai 79 % ir 90 % iš jų veiklą vykdė tinkamai įgyvendindami teisės aktų reikalavimus (2014 m. – 88,6 % ir 75,3 %).

1.14. Patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai ir taikytos poveikio priemonės registruotų pašarų tvarkymo ūkio subjektuose sudarė 21 % ir patvirtintų pašarų tvarkymo ūkio subjektuose – 10 %. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai: higienos, atsekamumo, ženklinimo, saugos ir savikontrolės. Pažeidėjams buvo pritaikytos šios poveikio priemonės: 54 baudos (2 957 eurų), nukreipta sunaikinti 26,9 t pašarų ir 85 kitos poveikio priemonės.

1.15. 2015 m. atlikti 1 434 (2014 m. – 1 968) pašarų stebėsenos, patvirtinamųjų bei importuojamų pašarų mėginių laboratoriniai tyrimai, iš jų 25 (2014 m. – 21) mėginių tyrimų rezultatai buvo teigiami (nepatenkinami), tai sudaro 1,7 % (2014 m.- 1,1 %) nuo bendro mėginių skaičiaus. Pagrindiniai neatitikimai: GMO ženklavimo, mikroelementų kiekių pažeidimai, aptinkami chloramfenikolio per dideli likučiai.

1.16. Per 2015 m. pagal Valstybinės veterinarinės pašarų stebėsenos ir kontrolės planą iš kombinuotųjų pašarų ir žaliavų buvo atrinkta 15 mėginių dėl GMO, iš kurių 5 tyrimų rezultatai buvo teigiami (ženklavimo pažeidimai). Iš importuojamų kombinuotųjų pašarų ir pašarinių žaliavų paimta 19 mėginių dėl GMO. Vieno tyrimo rezultatai teigiami, t. y. nustatyti neatitikimai teisės aktų reikalavimams dėl ženklavimo.

Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo kontrolė

1.17. 2015 m. šalutinių gyvūninių produktų (ŠGP) tvarkymo veiklą vykdė 517 (2014 m. – 445) subjektų, juose buvo atlikti 564 (2014 m. – 518) patikrinimai. ŠGP tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su praėjusiais metais išaugo 16 %, todėl 9 % padidėjo ir patikrinimų skaičius. Atlikus 564 patikrinimus, iš jų 277 (49%) (2014 m. – 183, t. y. 35%) neatitiko teisės aktų reikalavimų. Vyravo bendri higienos, savikontrolės, atsekamumo, ženklavimo ir kt. pažeidimai.

1.18. 2015 m. už nustatytus teisės aktų reikalavimų pažeidimus, 8 atvejais buvo panaikinti leidimai subjektams vykdyti veiklą, 2 atvejais – veikla laikinai sustabdyta.

1.19. Per metus utilizuota 8,2 tūkst. t šalutinių gyvūninių produktų.

Veterinarinių vaistų ir biocidų registracija ir naudojimo kontrolė

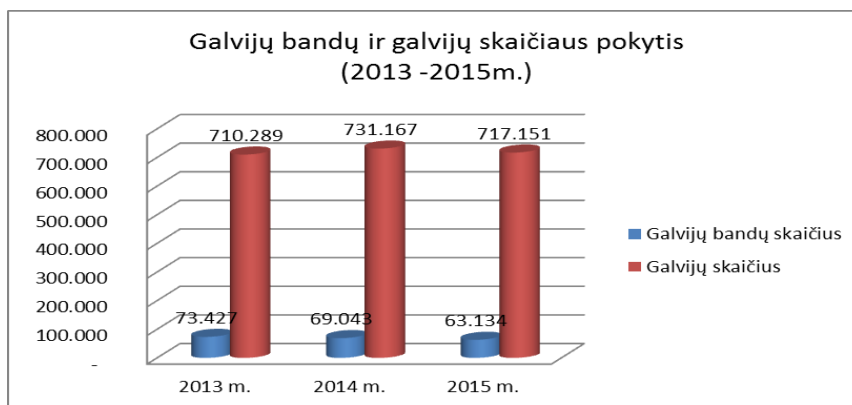
1.20. 2015 m. veterinarinių vaistų registre buvo registruoti 1385 (2014 m. – 1354) veterinariniai vaistai. Per metus registruotų veterinarinių vaistų skaičius padidėjo 2 %.

1.21. Praėjusiais metais buvo atlikti 4 005 (2014 m. - 3305) didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių, veterinarijos vaistinių, veterinarijos paslaugų teikėjų ir maistinius gyvūnus laikančių ūkio subjektų veiklos patikrinimai, lyginant su praėjusiais metais patikrinimų skaičius išaugo 21 %. Iš visų patikrinimų net 3 692 (92,2 %) patikrinimai, kurių metu neužfiksuota reikšmingų pažeidimų. Už teisės aktų reikalavimų pažeidimus buvo skirta 14 įspėjimų ir 23 baudos, 8 ūkio subjektų veikla sustabdyta. Dažniausias pažeidimas (182 atvejais) – veterinarinių vaistų apskaitos pažeidimai, nepriklausomai nuo ūkio subjekto tipo.

1.22. Atliekant veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinę veterinarinę kontrolės efektyvumo įvertinimą, darytina išvada, kad taikomos poveikio priemonės ne visuomet yra atgrasančios. Atsižvelgiant į tai, kad didžiausią riziką sudaro maistinius gyvūnus laikantys ūkininkai, reikalingas ir intensyvesnis šių ūkio subjektų švietimas.

Gyvulių ženklavimas ir identifikavimas

1.23. 2015 m. pabaigoje buvo registruotos 63 134 galvijų laikymo vietos (bandos), kuriose buvo laikomas 717 151 galvijai. Lyginant su 2014 m., registruotų galvijų bandų skaičius sumažėjo 2 %, taip pat sumažėjo galvijų, auginamų šiose bandose, skaičius – 9 %.

1.24. Per 2015 metus atlikti 6 005 (2014 m.- 5 445) galvijų laikymo vietų patikrinimai, tai sudaro 9,51 % (2014 m. – 7,4 %) nuo bendro laikymo vietų skaičiaus (ES reikalavimas – patikrinti ne mažiau kaip 3 %). Galvijų laikymo vietose 1 107 patikrinimų metu buvo nustatyti ženklinimo pažeidimai 18,4 % (2014 m. – 905 (16,6 %)).

1.25. 2015 metais Lietuvoje buvo registruota 40 261 (2014 m.- 18 526) kiaulių laikymo vieta, kuriose laikyta 708 861 (2014 m. – 657 288) kiaulė. Kiaulių laikymo vietose atlikti 2 945 (2014 m. – 2 415) patikrinimai, tai sudaro 7,3 % (2014 m. – 13 %) nuo bendro laikymo vietų skaičiaus (ES reikalavimas – patikrinti ne mažiau kaip 3 %), patikrinimų atlikta ženkliai daugiau dėl AKM protrūkių kiaulių laikymo vietose bei AKM stebėsenos ir kontrolės zonų nustatymo. 14,7 % patikrinimų metu (356 kiaulių laikymo vietos) nustatyta įvairių pažeidimų.

1.26. 2015 metais Lietuvoje buvo registruotos 12 797 (2014 m.- 11 057) avių ir ožkų laikymo vietos, kuriose laikyta 134 636 (2014 m.- 109 330) avys ir ožkos. Šių gyvūnų laikymo vietose atlikti 1789 (2014 m. – 1603) patikrinimai, tai sudaro 14 % (2014 m. – 14,5 %) nuo bendro laikymo vietų skaičiaus (ES reikalavimas – patikrinti ne mažiau kaip 5 %). 21,9 % patikrinimų metu (352 avių ir ožkų laikymo vietos) nustatyta pažeidimų.

1.27. 2015 m. Lietuvoje buvo registruota 9 312 (2014 m. – 8 945) arklių laikymo vietų, kuriose laikyta 18 074 (2014 m.- 17 205) arkliai. Dėl ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašo reikalavimų laikymosi per 2015 metus jose atlikti 769 (2014 m. – 796) patikrinimai, tai sudaro 8,2 % (2014 m. – 8,9 %) nuo visų Lietuvoje registruotų arklių laikymo vietų. Atliktų patikrinimų metu nustatyti pažeidimai sudaro 20,4% (2014 m. – 22,1 %) nuo patikrintų laikymo vietų skaičiaus.

1.28. Ūkinių gyvūnų laikymo vietų patikrinimų ir pažeidimų analizė rodo, kad ES teisės aktų reikalavimai dėl tikrintinų ūkinių gyvūnų laikymo vietų procento yra įgyvendinamas. Dažniausios fiksuojamų pažeidimų priežastys – smulkiųjų ūkinių gyvūnų laikytojų daromi pažeidimai, todėl būtinas aktyvesnis jų švietimas.

Gyvūnų gerovės kontrolė ir apsauga

1.29. 2015 m. buvo patikrinta 10 021 (2014 m. – 9 281) ūkinių gyvūnų laikymo vieta, siekiant įvertinti gerovės reikalavimų įgyvendinimą. Atlikus patikrinimus nustatyta, kad 9 485 (2014 m.- 8 666) ūkinių gyvūnų laikymo vietos atitinka bendruosius ir specialiuosius ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimus – jose nenustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, tai sudaro 94,7 % (2014 m. – 93,4%) nuo bendro patikrinimų ūkinių gyvūnų laikymo vietų skaičiaus.

1.30. 2015 m. buvo gauti 1 294 (2014 m. – 1 092) pranešimai apie galimus gyvūnų gerovės ir jų sveikatingumo pažeidimus, išnagrinėti 1 224 (2014 m. – 1 013) pranešimai, kadangi kai kurių pranešimų nebuvo galimybės ištirti dėl nepilnai pateiktos informacijos.

1.31. Dėl gyvūnų augintinių gauti 840 (2014 m.- 659) pranešimų, kurie sudarė 65 % (2014 m. – 60 %) visų gautų pranešimų, iš jų 271 (2014 m. 190) pranešimas pasitvirtino, tai sudaro 36 % nuo gautų pranešimų (2014 m. – 29 %).

1.32. Dėl ūkinių gyvūnų gauta 314 (2014 m. – 311) pranešimų, tai sudaro 25 % (2014 m. – 30 %) nuo visų gautų pranešimų, iš jų 114 (2014 m. – 125) pranešimų pasitvirtino, tai sudaro 36 % (2014 m. – 40 %) gautų pranešimų.

1.33. Per 2015 m. atlikta 10 560 (2014 m.- 8 522) patikrinimų dėl gyvūnų gerovės reikalavimų laikymosi transportavimo metu, iš jų 38 (2014 m. – 37) patikrinimų metu nustatyta pažeidimų. Lyginant duomenis su 2014 m., 2015 m. patikrinimų atlikta 24 % daugiau, kadangi padidėjo bendras patikrinimų skaičius, dėl to 3 % padaugėjo patikrinimų su pažeidimais.

2. MAISTO SAUGA IR KOKYBĖ

Strateginio veiklos plano 2 tikslas:

Užtikrinti vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visais maisto tvarkymo etapais, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba, apsaugą

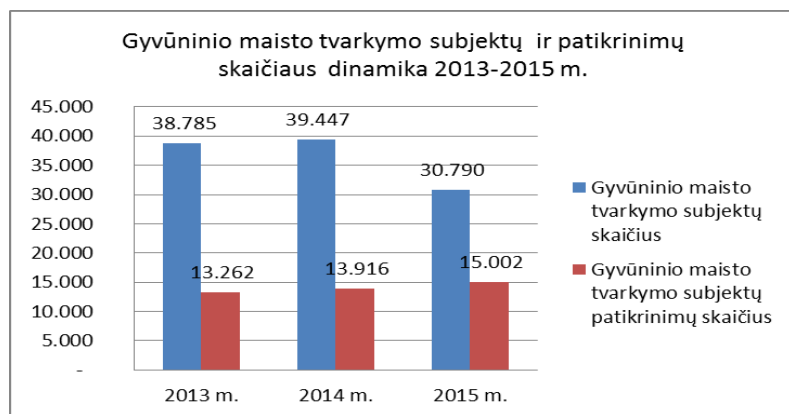
VMVT siekia, kad ant vartotojų stalo patektų tik saugus ir kokybiškas maistas, o gamintojų ir prekybininkų neapsunkintų pertekliniai ir nepamatuoti biurokratiniai reikalavimai. Prioritetiniu uždaviniu išlieka siekis užtikrinti, kad į rinką nepatektų nesaugūs ir nekokybiški maisto produktai, kad maisto produktų ženklavimas ir reklama atitiktų teisės aktų reikalavimus ir neklaidintų vartotojų ir kt. Šiuo tikslu atliekami maisto produktų saugos ir kokybės laboratoriniai tyrimai, nagrinėjami asmenų skundai dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo, vykdomos kitos maistą tvarkančių ūkio subjektų veiklos priežiūros ir kontrolės priemonės.

Gyvūninio maisto kontrolė

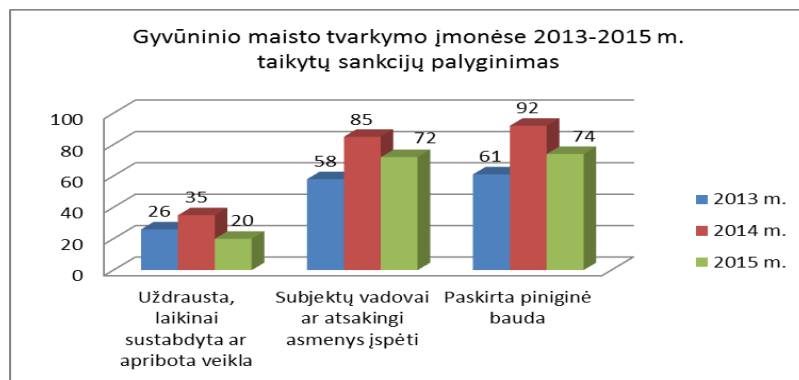
2.1. 2015 m. buvo kontroliuojami 476 maisto tvarkymo subjektai, turintys veterinarinį patvirtinimą: 232 mėsos, 15 paukštienos, 3 žvėrienos įmonės, 52 pieno įmonės, 16 kiaušinių tvarkymo įmonių, 63 žuvų įmonės, 77 sandėliavimo ir didmeninės prekybos subjektai, 18 kitų įmonių.

2.2. 2015 m. buvo kontroliuojama 30 314 pirminės gamybos ir mažų kiekių gyvūninio maisto tvarkytojų, parduodančių produkciją tiesiogiai vartotojui, tai 419 mėsinių, 1 461 pieno surinkimo punktas, 27 820 pieno ūkių, 440 mažų produkcijos kiekių gamintojų (ūkių) ir 174 priekrantės žvejybos laivai.

2.3. Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su 2014 m., sumažėjo 22 %, tačiau patikrinimų skaičius padidėjo 8 %, kadangi vidutiniškai viena gyvūninio maisto gamybos įmonė, priklausomai nuo rizikos grupės, per 2015 m. buvo tikrinama 3 kartus, 63 % visų patikrinimų buvo planiniai, 37 % – neplaniniai.

2.4. Vykdam valstybinę kontrolę, gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose atlikti 15 002 patikrinimai. Iš jų 96,9 % patikrinimų metu maisto saugos ir kokybės pažeidimų nebuvo nustatyta, 468 atvejais (3,1 %) buvo nustatyti teisės aktų pažeidimai, už kuriuos subjektams buvo pritaikytos sankcijos.

Skerdžiamų gyvulių ir paukščių kontrolė

2.5. 2015 m. gyvulių ir paukščių skerdyklose buvo paskersta ir patikrinta (ekspertizė prieš skerdimą ir po jo):

- 177 220 galvijų, tai 17 635 (11 %) daugiau nei per 2014 m.,
- 51 912 821 paukštis, tai yra 1 369 349 (3 %) daugiau nei per 2014 metus,
- 7 872. avys, tai 1 094 (16 %) daugiau nei per 2014 metus.
- 860 237 kiaulės, tai 28 426 (3 %) mažiau nei per 2014 metus.

2.6. Atliekant apžiūrėjimą prieš skerdimą ir tikrinimą po skerdimo, 2015 m. 20,4 % skerdžiamų galvijų buvo nustatyta patologinių anatominių pakitimų ir diagnozuotos ligos, atitinkamai kiaulėms šis rodiklis siekė – 20,2 %, paukščiams – 1,5 %, avims – 1,1 %.

Skerdenų vertinimo ir ženklinimo kontrolė

2.7. Per 2015 m. skerdyklose atlikti 34 (2014 m. – 36) tiksliniai galvijų skerdenų paruošimo klasifikuoti patikrinimai, kurių metu patikrintos 1094 (2014 m. – 1 012) galvijų skerdenos. Nepatenkinamai paruoštų klasifikavimui skerdenų patikrinimų metu nebuvo nustatyta, tačiau nustatyta 41 (2014 m. – 62) skerdena, kurios atitiko tik patenkinamus paruošimo kontrolės rezultatus.

2.8. Atliktas 81 (2014 m. -70) kiaulių skerdenų paruošimo klasifikuoti patikrinimas, kurių metu patikrinta 3220 (2014 m. – 2720) kiaulių skerdenų. Nepatenkinamai paruoštų klasifikavimui kiaulių skerdenų nebuvo nustatyta, tačiau net 421 (2014 m. - 118) skerdena buvo įvertinta patenkinamai.

2.9. Skerdenų paruošimo vertinimas atliekamas pagal penkių laipsnių skalę: 1— puikus, 2 — geras, 3 – patenkinamas, 4 – nepatenkinamas, 5 – labai blogas. Pažymėtina, kad skerdenų paruošimo kokybė skerdyklose yra užtikrinama, iš patikrintų 3 220 skerdenų reikalavimus atitiko 2 799, kurios atitiko 1 ir 2 laipsnių skalę, ir tik 421 (13 %) skerdena įvertinta patenkinamai (vertinta pagal 3,4,5 laipsnių skalę).

2.10. Daroma išvada, kad padidėjęs kontrolės dažnumas ir pareigūnų rotacija turėjo įtakos 2015 m. statistiniams rodikliams dėl padidėjusio skerdenų paruošimo rodiklio nustatymo, t. y. dėl įvertinimo „patenkinamai“

Mėsos gamybos ir prekybos kontrolė

2.11. 2015 m. patikrinti 173 maisto tvarkymo subjektai (49 turgavietės, 75 parduotuvės, 20 mėsinų, 15 skerdyklų, 14 mėsos išpjauستymo įmonių). Patikrinimai skirti įvertinti, ar maisto tvarkymo subjektai, prekiaujantys sveriamą mėsą ir mėsos produktais, laikosi higienos reikalavimų, ar mėsa ir jos produktai yra saugūs ir kokybiški, ar laikomi tinkamoje temperatūroje, ar vartotojams pateikiama neklaidinanti informacija, atitinkanti teisės aktų reikalavimus.

2.12. Per 2015 m. patikrintas 95 t mėsos (83 t kiaulienos, 12 t paukštienos, 0,15 t avienos) kilmės ženklavimas. Nustatyta, kad iš 173 20 patikrintų (12 %) maisto tvarkymo subjektų nevisiškai laikosi teisės aktų reikalavimų. 4,2 t (4,4 %) mėsos (2,9 % kiaulienos, 1,3 % paukštienos) kilmės nurodymas neatitiko teisės aktų reikalavimų (neišsaugotos gamintojo etiketės, nenurodoma ar klaidingai nurodoma kilmės šalis kainų etiketėse (pvz., pagal dokumentus kilmės šalis – Latvija, kainų etiketėje nurodoma – Lietuva), kilmės šalis nurodoma neženkliškai (sutrumpintai, smulkiu šriftu).

2.13. Per 2015 m. 62 (2014 m. – 53) mėsos perdirbimo įmonėse patikrinta daugiau kaip 282 (2014 m. – 200) pavadinimų įvairių rūšių mėsos ir mėsos produktų ir jų gamybos higienos sąlygos, atsekamumas, sauga, kokybė, ar tinkamai ir neklaidinančiai ženklavime pateikiama informacija vartotojui. Patikrinta daugiau kaip 22 t įvairių mėsos gaminių (virtų, karštai, šaltai rūkytų, vytintų ir kitų rūšių apdorojimų dešrų, dešrelių ir gabalinių mėsos gaminių). Nustatyta, kad 14 % mėsos gaminių neatitiko informacijos vartotojui pateikimo (ženklavimo) reikalavimų, 46 % įmonių nevisiškai laikėsi mėsos gaminių ženklavimo reikalavimų, 44 % įmonių nevisiškai laikėsi sanitarijos ir higienos, gamybos technologijų, atsekamumo, savikontrolės sistemos, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

2.14. 2015 m. buvo tikrinama atitiktis teisės aktų reikalavimams: šaltai rūkytų mėsos gaminių dėl saugos (benzoapireno likučių tyrimai), dėl mėsos kilmės ženklavimo, dėl kokybės rodiklių. Patikrintos 63 gamybos partijos (~3 940 kg) įvairių rūšių šaltai rūkytų mėsos gaminių, atrinkta 14 pavadinimų mėsos gaminių mėginių benzo(a)pireno kiekiui nustatyti. Nustatyta, kad 4 pavadinimų (28 % nuo tirtų mėginių skaičiaus) šaltai rūkyti mėsos gaminiuose benzo(a)pireno ir 4 susumuotų policiklinių aromatinių angliavandenilių koncentracijos viršijo didžiausią leistiną normą.

Įvežamos mėsos kontrolė

2.15. 2015 m. į Lietuvą įvežta 95 530 t (2014 m. – 90 470 t) mėsos ir jos gaminių, t. y. 5 057 t (5,6 %) daugiau negu per 2014 m.). Daugiausiai įvežama šviežios kiaulienos, paukštienos ir mėsos gaminių. Avienos, ožkienos ir kitų gyvūnų mėsos įvežami kiekiai nedideli.

2.16. Per 2015 m. vykdant mėsos ir mėsos gaminių įvežimo kontrolę buvo atlikti: 16 389 (2014 m. – 14 392) siuntų dokumentiniai tikrinimai, 10 897 (2014 m.- 10 879) siuntų atitikties ir 10 670 (2014 m.- 10 287) siuntų fizinių patikrinimų.

Pieno kontrolė

2.17. Vykdant pieno sektoriaus kontrolę, buvo kontroliuojama 27 820 (2014 m. - 36 390) pienininkystės ūkių, vykdančių pieno gamybą ir parduodančių jį. Iš kontroliuotų ūkių, 398 (2014 m. – 396) pienininkystės ūkiai tiekia pieną ir jo produktus tiesiogiai vartotojams. Pienas superkamas 1 461 (2014 m. – 1 447) pieno supirkimo punkte.

2.18. 2015 m. analizuojant pieno ūkių ir superkamo pieno kokybės užtikrinimo kontrolės programos įgyvendinimo rezultatus, nustatyta, kad, lyginant su 2014 m., 2,2 kartus sumažėjo pieno mėginių falsifikavimo atvejų. Iš VĮ „Pieno tyrimai“ laboratorijos 2015 m. gauta tik 13 pranešimų (2014 m. – 28 pranešimai) dėl 102 vienodos sudėties mėginių atvejų (galimo mėginių falsifikavimo) (2014 m. – 177).

2.19. 2015 m. mastito sukėlėjui identifikuoti pradėtas taikyti Polimerinės grandininės reakcijos (PGR) metodas. Atlikti 2 182 pieno talpų tyrimai iš 54 rajonų, iš viso iširta 64 070 karvių, t. y. 23 % nuo visų pieną parduodančių ūkių karvių skaičiaus.

2.20. Siekiant užtikrinti, kad netinkamas maistui žaliavinis pienas nepatektų į rinką, 2015 m. pieno supirkimo punktuose sulaikyta 479 tonos netinkamo pieno, tai 15,2 % mažiau nei 2014 metais. Pagrindinė priežastis nesupirkti pieno, įvertinus pirminius kokybės rodiklius 2015 m. kaip ir 2014 m., buvo surūgęs pienas ir pienas su inhibitorinėmis medžiagomis. Iš viso per 2015 m. uždrausta naudoti 934,5 tonų žaliavinio pieno, tai 10 % mažesnis kiekis lyginant su 2014 m.

2.21. Palyginus duomenis su 2014 m., inhibitorinių medžiagų piene nustatymo atvejų skaičius neženkliai išaugo (0,12 %), tai lėmė dažnesnis mėginių atrinkimas ir sudėtingiau falsifikuojami pieno mėginiai. 2015 m. ženkliai sumažėjo ir vidutinis metinis somatinių ląstelių skaičius, jis sudaro 221 tūkst./ ml. Lyginant su 2014 m., šis rodiklis pagerėjo 2,2 %, 2015 m. gruodžio mėn. vidutinis somatinių ląstelių skaičius buvo 192 tūkst./ ml. Šie skaičiai rodo, kad vykdomi kryptingi darbai gerinant pieno kokybę pastaruosius penkerius metus, duoda teigiamų rezultatų. Padidinta kontrolė išryškina ūkiuose laikomų karvių sveikatos problemas ir leidžia ūkininkams laiku taikyti būtinas priemones problemoms spręsti.

Žuvininkystės produktų kontrolė

2.22. 2015 m. spalio – lapkričio mėn. atlikti du tiksliniai patikrinimai dėl žuvininkystės produktų kontrolės:

- Patikrinta, ar nenaudojamos gamyboje ir neprekiuojama Baltijos jūroje sugaunamų Baltijos menkių (*Gadus morhua callarias*) kepenimis, kurias uždrausta naudoti žmonių maistui dėl nuolat nustatomo padidinto dioksino kiekio. Šiuo tikslu VMVT Klaipėdos, Palangos, Kretingos, Šilutės VMVT patikrino 7 žvejybos laivus, žvejojančius menkes, 2 žuvų perdirbimo įmones, gaminančios

menkių kepenų konservus (UAB „Baltijos delikatesai“, Palanga, „Baltijos konservai“, Klaipėdos r.), 24 mažmeninės prekybos įmonės (iš viso 33 subjektus) – patikrinimų metu pažeidimų nenustatyta.

2.23. Įvertinta tiekiamų rinkai žuvininkystės produktų sauga, kokybė bei vartotojams pateikiamos ženklavimo informacijos atitiktis teisės aktų reikalavimams. Iš viso atlikti 235 patikrinimai įvairiuose žuvininkystės produktuose tvarkančiuose subjektuose: 137 didžiuosiuose šalies prekybos centruose, 45 parduotuvėse, 40 turgaviečių, 6 šaltuosiuose sandėliuose, 7 žuvų perdirbimo įmonėse, kuriuose iš viso buvo patikrinta beveik 4 tūkst. partijų (daugiau nei 600 t) neperdirbtų (šviežių, sušaldytų) ir perdirbtų (sūdytų, rūkytų, konservuotų ir kt.) žuvininkystės produktų. 195 partijose (apie 5 %) nustatyta pažeidimų. Daugiausiai pažeidimų nustatyta prekybos įmonėse dėl ženklavimo ar atsekamumo, netinkamų produktų laikymo sąlygų, pakavimo, pasibaigusio vartojimo terminų, ypač turgavietėse, higienos. Šių patikrinimų metu buvo paimti mėginiai laboratoriniams tyrimams dėl mikrobiologinės taršos (*L. monocytogenes*), šviežumo nustatymo (histamino, lakiųjų azoto bazių), policiklinių aromatinių angliavandenilių, kurie susidaro rūkymo metu, konservantų, parazitų, dėl draudžiamų naudoti medžiagų nitrofuranų ir jų metabolitų, malachito žaliąjo, leukomalachito žaliąjo, brilantinio žaliąjo, leukokristalo violetinio, metileno mėlynojo, taip pat paimti mėginiai dėl sunkiųjų metalų tyrimo, fosforo rūgšties (fosfatų, di-, tri- ir polifosfatų) nustatymo ir pristatyti tyrimams į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą. Iš viso atlikti 175 mėginių tyrimai, iš jų tik 4 mėginiai neatitiko nustatytų reikalavimų (rastos tik negyvos *Anisakidae* šeimos parazitų lervos). Todėl įvertinus tikslinių patikrinimų rezultatus, galima teigti, kad tiekiami rinkai žuvininkystės produktai saugūs vartoti. Išanalizavus žuvininkystės produktų valstybinių mėginių laboratorinių tyrimų (radiologinių, juslinių, cheminių, mikrobiologinių) duomenis, nustatyta, kad 2015 m. iš viso ištirti 824 žuvininkystės produktų mėginiai, iš jų 28 (3,3%) mėginiai neatitiko teisės aktų reikalavimų (2014 m. – 857, iš jų 14 (1,6 %) neatitiko teisės aktų reikalavimų). 22 mėginiai teisės aktų neatitinkantys yra dėl žuvininkystės produktuose rastų matomų parazitų sušaldytų jūrinių lydekų, sūdytų silkių pilvo ertmėje ir ant vidaus organų likučių. Šių produktų realizacija buvo sustabdyta.

2.24. 2015 m. vykdant dioksinų ir polichlorintų bifeniilų (PCB) valstybinę veterinarinę kontrolę Baltijos jūroje sugaunamose žuvyse pagal kasmetinius Medžiagų liekanų gyvūnuose, piene, paukštienoje, kiaušiniuose ir meduje stebėsenos planus ir Valstybinės kontrolės metu atrinktų maisto ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų valstybinių mėginių tyrimų planus iš viso ištirti 8 mėginiai žuvininkystės produktų (2014 m. – 8 mėginiai, kurie atitiko teisės aktuose nustatytų normų).

- pagal minėtą stebėsenos planą ištirti 6 mėginiai: 5 mėginiai strimelių ir 1 mėginys lašišos, iš jų 1 mėginys strimelių nustatyta padidinta dioksinų furanų ir į dioksinus panašių PCB suma 8,45 pg/g, tyrimų rezultatai neatitiko šių teršalų didžiausios leidžiamos koncentracijos (DLK-6 pg/g).

- pagal valstybinių maisto mėginių tyrimų planą ištirti 2 mėginiai (1 mėginys strimelių, skirtų konservų gamybai, ir 1 mėginys – rūkytų šprotų), kurie neviršijo šių teršalų didžiausios leidžiamos koncentracijos.

Paukštienos ir kiaušinių kontrolė

2.25. Paukštienos gamybos įmonėse buvo paimti 230 valstybinių inspekciniai mėginių salmonelems nustatyti, iš jų nustatyti 7 neigiami atvejai, t. y. 3,04 %. Be to, buvo atlikti 47 įtarimo mėginių tyrimai ir nustatytas 1 neigiamas atvejis.

2.26. Kiaušinių gamybos įmonėse buvo atrinkti 63 mėginiai mikrobiologinei ir 187 mėginiai cheminei taršai bei medžiagų liekanoms nustatyti. Nė viename mėginyje nebuvo nustatyta, kad tarša viršytų didžiausią leidžiamą koncentraciją.

2.27. 2015 m. vykdant medžiagų liekanų kontrolę, paukštienos gamybos įmonėse buvo paimti 305 mėginiai. Nė vienu atveju nebuvo nustatyta cheminės taršos ir veterinarinių vaistų likučių.

2.28. Atsitiktine tvarka buvo vykdomas šviežių paukštienos mėginių atrinkimas iš 6 skirtingų paukščių skerdyklų arba paukštienos išpjautymo įmonių realizacijos sandėlių, siekiant nustatyti užteršimo kampilobakterijomis lygį. Iš viso atrinkti 24 mėginiai. Ištirtuose šviežios paukštienos mėginiuose kampilobakterijų aptikti pakankamai maži kiekiai, toks rezultatas rodo, kad skerdimo metu yra užtikrinamas higienos laikymasis.

Medžiagų liekanų gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje 2015 metų stebėsenos kontrolė

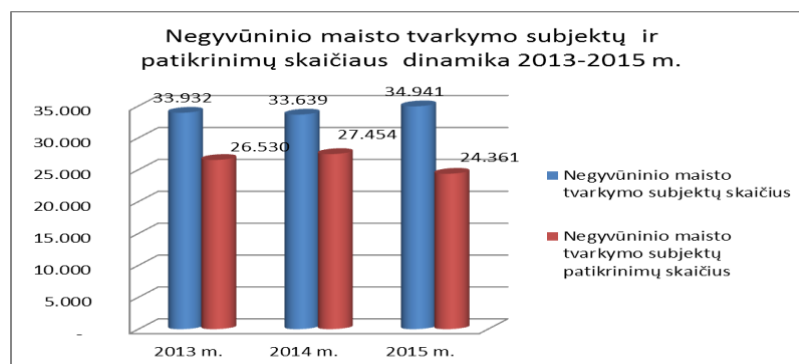
2.29. Vykiant 2015 metų medžiagų liekanų gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje stebėsenos planą, buvo ištirta 2 180 (2014 m. – 2 136) mėginių. Nustatyti 6 (2014 m. – 10) neatitikimų atvejai.

Metai	Ištirtų mėginių skaičius	Nustatyti neatitikimai	
		skaičius	%
2013 m.	2 116	21	0,99 %
2014 m.	2 136	10	0,47 %
2015 m.	2 180	6	0,28 %

2.30. Vykiant medžiagų liekanų stebėseną 2015 m., darytina išvada, kad prie padidintos rizikos produktų priskirtini tik medus ir kiaušiniai. Ankstesnių metų problemos dėl pieno ir mėsos išspręstos – mėsoje ir piene nenustatyta nesteroidinių medžiagų ar antimikrobinių medžiagų liekanų. Analizuojant teigiamus atvejus, galima teigti, kad didesnės rizikos grupę išlieka ūkininkai, kurie nesilaiko išlaukos laikotarpių, neveda gydomų gyvūnų ir veterinarinių vaistų apskaitos. Vykiant medžiagų liekanų stebėseną gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje dirbama kryptingai, diegiami nauji jautrūs tyrimo metodai, kuriais sugebama aptikti net mažiausius teršalų kiekius maisto produktuose. 2015 m. buvo ištirta 18 įtarimo mėginių.

Negyvūninio maisto kontrolė

2.31. 2015 m. VMVT vykdė valstybinę maisto kontrolę 34 941 (2014 m- 33 639) negyvūninio maisto tvarkymo subjekte (gamybos, mažmeninės ir didmeninės prekybos, viešojo maitinimo bei geriamojo vandens tiekimo įmonėse), lyginant su 2014 m. negyvūninių maisto tvarkymo subjektų skaičius padidėjo 3,9 %.

2.32. 2015 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektuose atliktas 24 361 patikrinimas, t. y. 11 % mažiau nei 2014 m. (2014 m. - 27 454 patikrinimų). Negyvūninio maisto gamybos, prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, kaip ir ankstesniais metais vyravo bendri higienos – 42 % (2014 m. – 42 %), savikontrolės – 25 % (2014 m. – 23 %) ir produktų pažeidimai 12 % (2014 m. – 14 %).

2.33. Išanalizavus nustatytus maisto produktų pažeidimus pagal pažeidimo pobūdį, nustatyta, kad vyrauja ženklavimo ir kokybės reikalavimų bei tinkamumo vartoti terminų pažeidimai. Gamybos įmonėse tinkamumo vartoti terminų pažeidimai sudaro 63 % (2014 m. – 62 %) visų nustatytų pažeidimų, ženklavimo reikalavimų – 12 % (2014 m. – 14 %). Prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse ženklavimo reikalavimų pažeidimai sudaro 11 % (2014 m. – 13 %), tinkamumo vartoti terminų – 61 % (2014 m. – 56 %).

Viešai tiekiamo geriamojo vandens kontrolė

2.34. 2015 m. VMVT kontroliavo 254 (2014 m.- 270) viešai tiekiamo geriamojo vandens tiekėjus, kurie aptarnavo 1 905 (204 m.- 1 900) geriamojo vandens tiekimo subjektus (iš jų: 63 (3 %) sudarė didieji geriamojo vandens tiekimo subjektai, kurie tiekia geriamojo vandens daugiau kaip 1000 m³ per dieną ar aprūpina geriamuoju vandeniu daugiau kaip 5 000 gyventojų, o 1 842 mažieji subjektai (97 %) – tiekia geriamojo vandens iki 1000 m³ per dieną. Vandens tiekėjų skaičius palaipsniui mažėja dėl vandens ūkio centralizacijos.

2.35. 2015 m. atlikti 1 067 (2014 m. - 1 219) patikrinimai, iš jų 581 (t.y. 54 %) (2014 m. 606, t.y. 50 %) patikrinimo metu nenustatyta pažeidimų. Išanalizavus kontrolės duomenis, pastebima, kad geriamojo vandens tiekimo subjektų patikrinimų be nustatytų pažeidimų didėjimo tendencija išlieka.

2.36. 2015 m. VMVT laboratorijose atliktas 461 valstybinis geriamojo vandens mėginių mikrobiologinis tyrimas (2014 m. – 489), iš jų 20 (4 %) neatitiko reikalavimų (2014 m.– 38, t. y. 8 %), žarniniai enterokokai nustatyti 15 kartų, *E. coli* – 8 kartus, koliforminės bakterijos – 14, lūžinės klostridijos – 1 kartą.

2.37. 2015 m. buvo organizuoti 4 tiksliniai patikrinimai: bendrojo ugdymo mokyklų viešai tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės įvertinimas, ikimokyklinių įstaigų maisto tvarkymo skyrių viešai tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės įvertinimas, fluoridų viešai tiekiamame geriamajame vandenyje tyrimai, šachtinių šulinių geriamojo vandens saugos ir kokybės įvertinimas.

Natūralaus mineralinio vandens pripažinimas Lietuvos Respublikoje

2.38. VMVT nuo 2014 m. sausio 1 d. paskirta institucija, atsakinga už rinkai tiekiamo natūralaus mineralinio vandens oficialų pripažinimą. Įgyvendinant šią funkciją, 2015 m. VMVT išdavė 4 Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimus (2014 m. – 2): UAB „Birštono mineraliniai vandenys“ – natūraliam mineraliniam vandeniui be prekybinio pavadinimo, išgaunamam iš šaltinio „Danutė“, natūraliam mineraliniam vandeniui, kurio prekybinis pavadinimas „Birštonas“; UAB „Druskininkų Rasa“ – natūraliam mineraliniam vandeniui, kurio prekybinis pavadinimas „D1“; UAB „Neptūno vandenys“ – natūraliam mineraliniam vandeniui, kurio prekybinis pavadinimas „Neptūnas“.

Maisto produktų ženklavimo kontrolė

2.39. 2015 m. vykdant valstybinę maisto produktų ženklavimo kontrolę, ženklavimo reikalavimų pažeidimai sudarė 10,7 % (2014 m. – 13,2 %) visų nustatytų pažeidimų. Ženklavimo reikalavimų pažeidimų skaičius 2015 m. sumažėjo 2,5 %, lyginant su praėjusiais metais.

2.40. Daugiausia ženklavimo reikalavimų pažeidimų atvejų buvo nustatyta mėsos ir jos gaminių grupėje, taip pat konditerijos gaminių, pieno ir jo produktų grupėse, žuvų ir jų gaminių, vaisių, maisto papildų. Panašios tendencijos buvo matomos ir 2013 m. bei 2014 m., tačiau 2015 m. ryškiai sumažėjo žuvų ir jų gaminių, maisto papildų ženklavimo reikalavimų pažeidimų, o konditerijos gaminių iš cukraus ženklavimo reikalavimų pažeidimų padaugėjo.

2.41. Palyginus 2015 m. ir 2014 m. duomenis, matyti, kad padaugėjo pažeidimų, kai netinkamai pateikiama informacija apie alergenų ir netoleravimą sukeliančias medžiagas, taip pat netinkamai nurodomos sudedamąsios dalys, tačiau žymiai sumažėjo pažeidimų, kai pateikiama klaidinanti vartotojus ženklavimo informacija.

Maisto papildų kontrolė

2.42. 2015 m. iš viso buvo registruoti 1 533 (2014 m. – 1 484) maisto papildų tvarkymo subjektai: 196 (2014 m. – 176) maisto papildų didmeninės prekybos įmonės, 19 (2014 m. – 16) maisto papildų gamybos įmonių ir 1318 (2014 m. – 1 292) vaistinės.

2.43. 2015 m. atliktas 531 (2014 m. – 526) patikrinimas: 16 (2014 m. – 23) maisto papildų gamybos įmonėse, 101 (2014 m. – 135) maisto papildų didmeninės prekybos įmonėje ir 414 (2014 m. – 368) vaistinių, lyginant su 2014 m. patikrinimų atlikta 1 % daugiau.

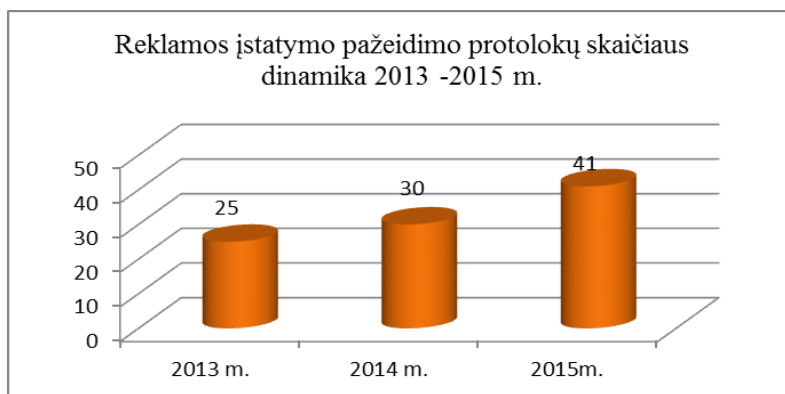
2.44. Patikrinimai be pažeidimų maisto papildų gamybos įmonėse sudarė 50 % (2014 m. – 78 %), maisto papildų didmeninės prekybos įmonėse 52 %, (2014 m. – 59 %), vaistinėse – 94 % (2014 m. – 83%).

2.45. Patikrinimų, kurių metu nustatomi pažeidimai maisto papildų gamybos įmonėse padaugėjo 28 %, taip pat padaugėjo pažeidimų maisto papildų didmeninės prekybos įmonėse – 7 %, o vaistinėse pažeidimų sumažėjo 11 %.

2.46. 2015 m. gauti 53 (2014 m. – 68) vartotojų skundai dėl maisto papildų, 16 iš jų pasitvirtino (2014 m. – 28). Skundų skaičius, lyginant su praėjusiais metais, sumažėjo 22 %. Dažniausi vartotojų nusiskundimai gauti dėl netinkamo maisto papildų ženklavimo, neužtikrinamo atsekamumo, dėl nesilaikymo saugos, bendrų higienos ir laikymo reikalavimų.

Reklamos įstatymo kontrolė

2.47. 2015 m. VMVT specialistai, atlikę 57 tyrimus, surašė 41 Reklamos įstatymo pažeidimo protokolą (2014 m. – 35), tai 17 % daugiau nei 2014 m. Dažniausiai Reklamos įstatymas buvo pažeistas, reklamuojant maisto papildus, dėl to buvo surašyta 35 (2014 m. – 29) Reklamos įstatymo pažeidimo protokolų.

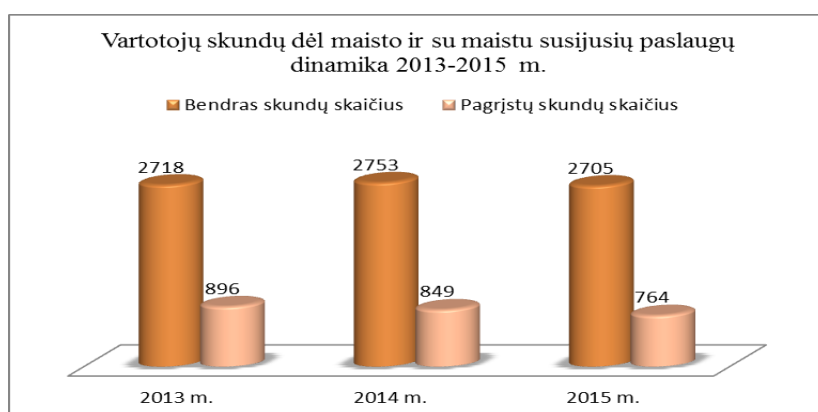

Vartotojų skundų dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo paslaugų analizė

2.48. Nemokamu telefono numeriu ir elektronine skundų pildymo paraiška, bei teritorinėse VMVT 2015 m. buvo užregistruoti ir ištirti 2 705 (2014 m. – 2 753) vartotojų skundai, iš jų: 764 (28%) (2014 m. – 849, t. y. – 31 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2014 m., sumažėjo 2 %, o pagrįstų skundų skaičius sumažėjo 10 %.

2.49. 2015 m., kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai vartotojų skundų gauta didžiuosiuose šalies miestuose: Vilniaus VMVT ištyrė 955 (2014 m.- 998) vartotojų skundus, iš kurių pasitvirtino 200 (21 %), o (2014 m. – 209 t. y. 21 %), Kauno VMVT ištyrė 556 (2014 m. – 549), iš kurių pasitvirtino 130 (23 %) (2014 m. – 176 t. y. 32 %), Klaipėdos VMVT ištyrė 303 (2014 m.- 304), iš kurių pasitvirtino 88 (29%) (2014 m. – 88 t. y. 29 %).

2.50. Skundai dėl kokybės 2015 m. sudarė 41 % (2014 m. – 44 %) iš visų pagrįstų atvejų (buvo skundžiamasi dėl pakitusio produkto kvapo, konsistencijos, blogų skoninių savybių). Skundai dėl higienos pažeidimų sudarė 16 % (2014 m. – 17%) iš visų pagrįstų atvejų, dėl maisto produktų su pasibaigusiais tinkamumo vartoti terminais – 18 % (2014 m. – 13%) iš visų pagrįstų atvejų, dėl ženklinimo pažeidimų – 6 % (2014 m. – 7%). Skundai dėl kitų pažeidimų (neužtikrinamo atsekamumo, apdaužytų indų kraštų, blogo kvapo ir kt.) sudarė 11 % visų pagrįstų atvejų (2014 m. – 12 %).

Poveikio priemonių taikymas ūkio subjektams dėl nesaugaus maisto

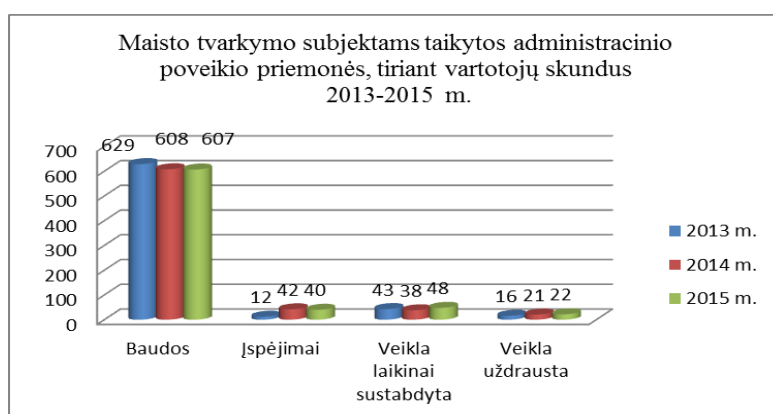
2.51. 2015 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektų atsakingiems darbuotojams už teisės aktų reikalavimų nevykdymą gaminant, laikant, transportuojant ir tiekiant vartotojams maisto produktus skirtos 2 492 nuobaudos pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (2014 m. – 3 037), iš jų:

- 2 330 baudų už 48 369 Eur (2014 m. – 2 724 baudų už 47 712 Eur),
- 162 įspėjimai (2014 m. – 313). Lyginant su 2014 m., nuobaudų skirta 18 % mažiau, taip pat 48 % sumažėjo įspėjimų skaičius.

2.52. 2015 m. surašyti 1 773 sprendimai (2014 m. – 2 115), iš jų:

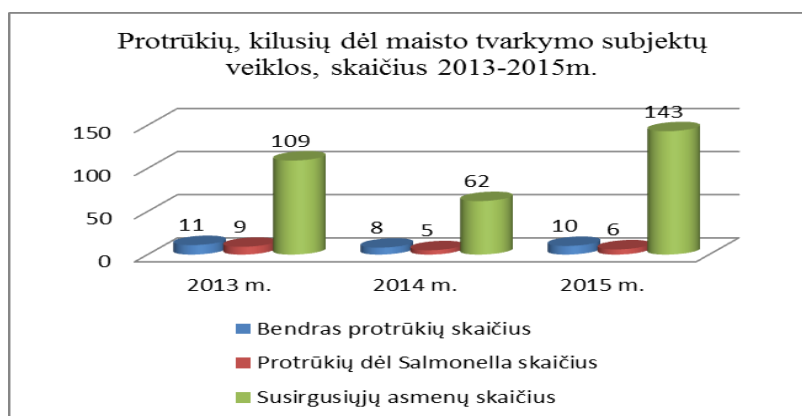
- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo – 206 (2014 m. – 228),
- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos uždraudimo – 93 (2014 m. – 104),
- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo – 140 (2014 m. – 113),
- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo – 1 297 (2014 m. – 1 621) ir kt.

Lyginant su 2014 m., surašytų sprendimų skaičius sumažėjo 16 %. 2015 m. veikla uždrausta – 22 (2014 m. – 21), veikla laikinai buvo sustabdyta – 48 (2014 m. – 38), įspėta – 40 (2014 m. – 42), skirta baudų – 607 (2014 m. – 608) maisto tvarkymo subjektų.

Infekcinių žarnyno susirgimų protrūkiai

2.53. 2015 m. VMVT buvo užregistruota 10 ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkių, kilusių dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos. Jų metu susirgo 143 asmenys (2014 m. – 8 protrūkiai, 62 susirgę asmenys). 2015 m. protrūkių skaičius, lyginant su 2014 m., išaugo 2, atitinkamai susirgusiųjų asmenų skaičius išaugo 81 asmeniu (31 %). Dažniausios protrūkių priežastys – kryžminė tarša, savikontrolės, higienos pažeidimai.

Alkoholinių gėrimų kontrolė

2.54. 2015 m. alkoholinius gėrimus gamino 71 (2014 m. – 71) gamybos įmonė, jose atlikta 119 patikrinimų (2014 m. – 90). Patikrinimai, kurių metu nenustatyta pažeidimų sudarė 79 % (2014 m. – 94 %), lyginant su 2014 m., pažeidimų skaičius 15 % išaugo.

2.55. Dažniausiai vyravo bendri higienos reikalavimų pažeidimai (netinkamas maisto žaliavų laikymas, sandėliavimo patalpų valymas, priežiūra, blogas apšvietimas ar vėdinimas) ir savikontrolės principų pažeidimai (nereguliarus žurnalų pildymas).

2.56. 2015 m. atlikti 484 (2014 m. – 313) alkoholinių gėrimų tyrimai, 1 % neatitiko reikalavimų (2014 m. – 2 %). Atsižvelgus į alkoholinių gėrimų laboratorinių tyrimų duomenis galima teigti, kad Lietuvoje gaminami ir parduodami alkoholiniai gėrimai atitinka kokybės ir saugos reikalavimus.

2.57. 2015 m. VMVT kartu su NMVRVI pradėjo vykdyti alkoholinių gėrimų gamybos įmonių kokybės tyrimo laboratorijų atestacijas, per šį laikotarpį buvo atliktos 6 (2014 m. – 11) alkoholinių gėrimų kokybės tyrimo laboratorijų atestacijos.

Su maistu besiliečiančių medžiagų ir gaminių kontrolė

2.58. 2014 m. VMVT pradėjo vykdyti medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, gamybos įmonių kontrolę. 2015 m. buvo registruoti 163 (2014 m. – 86) šių medžiagų gamintojai, iš jų patikrinta – 68 (36,59 %). Iš viso patikrinti 99 (61 %) gamintojai, 47 (29 %) tiekėjai iš ES valstybių narių ir 17 (10 %) tiekėjų iš ne ES šalių (importuotojai).

2.59. 2015 m. įvertinta 40 įmonių, kurios gamina medžiagas ir gaminius skirtus liestis su maistu. Iš jų 26 (65,0 %) įmonės buvo priskirtos mažai rizikos grupei, 13 (32,5 %) – vidutinei rizikos grupei, 1 (2,5 %) – padidintos rizikos grupei.

2.60. Dėl medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, 2015 m. VMVT teritoriniai skyriai patikrino 772 (2014 m. – 229) gyvūninio maisto tvarkymo subjektus: 553 (2014 m. – 120) mėsos gamybos įmonės, 126 (2014 m. – 52) žuvų įmonės, 76 (2014 m. – 51) pieno įmonės ir 17 (2014 m. – 6) kiaušinių įmonių.

2.61. 2015 m. maisto tvarkymo subjektuose, kontroliuojant medžiagų ir gaminių naudojimą, bei maisto produktų tvarkymo etapus, kuriuose naudojamos su maistu besiliečiančios medžiagos, buvo atlikta 3 911 (2014 m. – 4 253) patikrinimų, 250 (6,4%) patikrinimų metu nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų (2014 m. – 298 (7%)). Didžioji dalis pažeidimų maisto tvarkymo subjektuose nustatyta dėl nepateiktos atitikties deklaracijos (39 %), netinkamų laikymo sąlygų (28 %), neužtikrinamo atsekamumo (23 %) ir kita (10 %).

2.62. 2015 m. VMVT Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema RASFF gavo 3 ir išsiuntė 1 pranešimą apie nesaugius gaminius, skirtus liestis su maistu, kurie buvo platinami Lietuvoje ir pagaminti trečiosiose šalyse. Įvertinus šiuos ir kitus sistemoje RASFF skelbiamus pranešimus bei keliamą riziką, darytina išvada, kad dažniausiai nesaugūs gaminiai yra importuojami iš trečiųjų šalių, todėl numatoma atlikti daugiau laboratorinių tyrimų gaminių, skirtų liestis su maistu, kurie pagaminti ne Europos Sąjungoje.

Viešojo maitinimo įmonių kontrolė

2.63. 2015 m. maitinimo ir gėrimų teikimo veiklą (toliau – viešojo maitinimo veiklą) vykdė 9 575 įmonės (2014 m. – 9 269). 2015 m. buvo patikrinta 7 250 (76 %) viešojo maitinimo įmonių (2014 m. – 7 443 t. y. 80 %), iš kurių 1 155 (12 %) (2014 m. – 4 513 t. y. 46 %) patikrinimų metu nustatyti pažeidimai. Duomenis lyginant su 2014 m., patikrinimų su pažeidimais sumažėjo 34 %. Vyravo bendri higienos pažeidimai – 43 % (2014 m. – 36 %), savikontrolės – 24 % (2014 m. – 19 %), technologijų – 14 % (2014 m. – 13 %) ir produktų pažeidimai – 8 % (2014 m. – 8 %).

2.64. 2015 m. planinių patikrinimų metu buvo įvertintos 2 273 viešojo maitinimo įmonės (24 % nuo visų 9 575 viešojo maitinimo įmonių, vykdančių veiklą) (2014 m. – 1 951 t. y. 21 % nuo 9 269) dėl atitikties higienos reikalavimams (viešojo maitinimo įmonių vertinimo sistema). Aukščiausiais – 4 ir 5 balais įvertinta 68 % (2014 m. – 63 %), 3 balais – 25 % (2014 m. – 30 %), 1 ir 2 balais – 7 % (2014 m. – 7 %) viešojo maitinimo įmonių.

2.65. 2015 m. VMVT atliko tikslinius bendrojo lavinimo mokyklų maisto tvarkymo skyrių patikrinimus. Patikrinta 1 069 (88 %) bendrojo ugdymo mokyklų maisto tvarkymo skyrių, kurių 86 % patikrinimų metu nenustatyta reikšmingų pažeidimų. Planinių patikrinimų metu bendrojo ugdymo mokyklų ir ikimokyklinių įstaigų maisto tvarkymo skyriuose paimti ir iširti gaminami patiekalai faktiniam kaloringumui nustatyti. Bendrojo lavinimo mokyklų valgyklose atrinkti 55 skirtingų patiekalų mėginiai, o ikimokyklinių įstaigų valgyklose – 34 mėginiai. Tyrimų rezultatai atitinkamai parodė, kad mokyklose 30 (54 %) patiekalų, o ikimokyklinėse įstaigose – 19 (56 %) patiekalų mėginių energinė vertė buvo daugiau kaip 10 % mažesnė, nei nurodyta gamintojo valgiaraštyje.

2.66. Nuo 2015 liepos 1 d. VMVT priskirta vykdyti valgiaraščių derinimo funkciją. Per valgiaraščių derinimo laikotarpį išduotos 648 valgiaraščių suderinimo pažymos. Iš viso suderinti 463 valgiaraščiai, o 185 valgiaraščiai – nesuderinti. VMVT specialistai taip pat parengė rekomendacijas/siūlymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai dėl vaikų maitinimo, valgiaraščių sudarymo ir pasiūlė parengti rekomendacijas/gaires verslui dėl vegetarinio vaikų maitinimo ir alergiškiems vaikams.

Didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių kontrolė

2.67. 2015 m. VMVT valstybinę maisto kontrolę vykdė 20 523 prekybos (didmeninės ir mažmeninės) įmonėse (2014 m. – 20 247), iš jų mažmeninės prekybos įmonių buvo – 18 951 (2014 m. – 18 408).

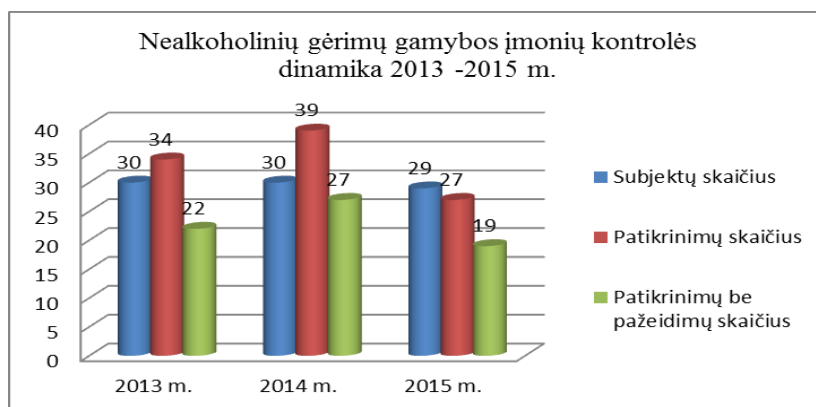
2.68. 2015 m. patikrintos 8 044 (42 %) mažmeninės prekybos įmonės (2014 m. – 9 047 (49 %) ir 660 (42%) didmeninės prekybos įmonių (2014 m. – 1 055 t. y. 57 %), t. y. 14 % mažiau nei pernai. 2014 m. atlikta daugiau patikrinimų dėl euro įvedimo, vykdamas kainų nurodymo litais ir eurais kontrolę. 2015 m. patikrinimai be pažeidimų mažmeninės prekybos įmonėse sudarė 68 % (2014 m. – 69 %). Patikrinimų be pažeidimų procentas beveik nekito.

2.69. 2015 m. buvo registruotos 238 turgavietės (2014 m. – 245), iš jų 78 laikinosios prekyvietės (2014 m. – 83). Registruoti 5 244 asmenys, turintys maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimus, kurie prekiauja turgavietėse (2014 m. – 5 036). Per 2015 m. buvo patikrinta 81% turgaviečių (2014 m. – 78 %) ir 18 % turgaus prekiautojų (2014 m. – 30%) veikla. Patikrinimai, kurių metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai (turgavietėse ir prekiautojų), sudarė 26 % nuo visų patikrinimų skaičiaus (2014 m. – 22 %).

2.70. 2015 m. buvo užregistruotos 78 laikinosios prekyvietės (ūkininkų turgeliai) (2014 m. – 83), juose atliki 63 patikrinimai (2014 m. – 57), iš jų patikrinimai su pažeidimais sudarė 19 % nuo visų patikrinimų atliktų laikinosiose prekyvietėse (2014 m. – 25 %).

Nealkoholinių gėrimų ir sulčių kontrolė

2.71. 2015 m. nealkoholinius gėrimus (nealkoholinių gėrimų, giros, vaisių sulčių ir panašių produktų, natūralaus mineralinio vandens, šaltinio ir kito, pilstomo į butelius, vandens produkcija) gamino 29 gamybos įmonės (2014 m. – 30), iš kurių patikrintos 18 (62 %) įmonių (2014 m. – 24 (80 %)). Viso atlikti 27 patikrinimai (2014 m. – 39). Patikrinimai, kurių metu nenustatyta pažeidimų – 19 (70 %) (2014 m. – 69 %).

2.72. 2015 m. duomenimis, lyginant su 2014 m., nealkoholinių gėrimų gamybos įmonėse atliktų patikrinimų, kurių metu nenustatyta pažeidimų, skaičius padidėjo tik 1 %. Pažeidimų šiose įmonėse nustatoma nedaug, vyrauja bendri higienos pažeidimai. Įvertinus laboratorinių tyrimų rezultatus, galima teigti, kad Lietuvoje nealkoholinių gėrimų ir sulčių saugos ir kokybės rodikliai atitinka reikalavimus.

2.73. 2015 m. vykdant tikslinį apelsinų sulčių atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimą, rinkoje paimta 10 mėginių, atliktas 61 tyrimas maisto priedų, kitų kokybinių rodiklių nustatymui. Visi tirti mėginiai atitiko teisės aktų reikalavimus.

2.74. 2015 m. iš viso ištirti 189 valstybiniai nealkoholinių gėrimų ir sulčių mėginiai, iš jų neatitiko reikalavimų 11 (6 %) mėginių (iš jų; 9 importo mėginiai). Atlikta 4 719 tyrimai (iš jų 3 843 dėl pesticidų), iš jų 28 tyrimai (0,6 %) neatitiko reikalavimų.

Vaisių ir daržovių perdirbimo ir konservavimo įmonių sektoriaus kontrolė

2.75. 2015 m. vykdė 116 įmonių (2014 m. – 109) kontrolę, iš jų patikrinta 85 (73 %) įmonių (2014 m. – 80 %).

2.76. Patikrinimų metu 36 (31 %) įmonėse buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai (2014 m. – 42 (38 %)).

2.77. Vykdant džiovintų vaisių kontrolę rinkoje, nustatyti 4 teisės aktų reikalavimų neatitikimo atvejai, daugiausia dėl atsekamumo, tinkamumo vartoti termino pažeidimų.

2.78. Importuotuose džiovintuose vaisiuose 2015 m. 4 kartus buvo nustatytas padidintas sulfitų kiekis, surašyti 4 RASFF pranešimai, todėl 2016 m. planuojama atrinkti daugiau džiovintų vaisių mėginių iš rinkos ir importo kontrolės metu sulfitų kiekiui nustatyti.

Vaisių ir daržovių kokybės valstybinė kontrolė

2.79. 2015 m. patikrinta 4 887 subjektų, vykdančių prekybą šviežiais vaisiais ir daržovėmis (2014 m. – 5 575), iš jų: 2 375 didieji prekybos centrai (2014 m. – 2 554), 1 519 parduotuvės (2014 m. – 1 684), 560 turgų (2014 m. – 659), 433 prekiautojai (2014 m. – 678), vykdančios prekybą šviežiais vaisiais ir daržovėmis. Lyginant su 2014 m. patikrinimų skaičius sumažėjo 12,3 %.

2.80. 2015 m. buvo registruota 1 764 (2014 m. – 1 659) maisto tvarkymo subjektų vykdančių mažmeninę prekybą vaisiais ir daržovėmis, juose atlikta 4 887 (2014 m. – 5 575) patikrinimai. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai, nustatyti patikrinimų metu, buvo susiję su netinkamu vaisių ir daržovių ženklinimu – 64 % visų pažeidimų.

2.81. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – netinkamas ženklinimas. Trūkumams pašalinti prekiaujančios įmonės vaisiais ir daržovėmis buvo įpareigos perženklinti, perrūšiuoti pagal dydį, pašalinti iš rinkos dėl ligų, puvinų ar mechaninių pažeidimų, fiziologinių trūkumų ar brandos defektų vaisius ir daržoves.

Ekologiškų produktų valstybinė kontrolė

2.82. 2015 m. vykdančios ekologiškų maisto produktų valstybinę kontrolę, patikrinta 463 maisto tvarkymo subjektų (2014 m. – 315). Patikrinimų metu nustatyti tik 23 ekologinę gamybą ir ženklinimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų atvejai (2014 m. – 54). Ekologiškų produktų ženklinimo pažeidimai nustatyti 4 atvejais (2014 m. – 22), nesertifikuota veikla su ekologiškais produktais buvo vykdoma 7 atvejais (2014 m. – 14).

2.83. Ištirti 35 ekologiškų vietinių ir įvežtų maisto produktų mėginiai (2014 m. – 44). Iš jų 3 atvejais (2014 m. – 6) nustatytos medžiagos, neleistinos ekologinėje gamyboje (pesticidai pilno grūdo ruginiuose miltuose (2 mėginiai) ir ryžiuose iš Italijos).

2.84. 2015 m. Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos tarnybos (FVO) auditoriai vertino ekologiškų produktų rinkos valstybinę kontrolę. Auditoriai vykdomą veiklą įvertino teigiamai, pažymėdami, kad Lietuvoje užtikrinami ekologiškų produktų atsekamumo ir ženklinimo reikalavimai. Taip pat atkreipė dėmesį, kad labai gerai funkcionuoja keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su kitomis ekologiškų produktų ir gamybos kontrolę vykdančiomis institucijomis.

Genetiškai modifikuotų maisto produktų valstybinė kontrolė

2.85. VMVT tikrina genetiškai modifikuotų maisto produktų (toliau – GMO) atsekamumą, atlieka šių produktų rizikos vertinimą. Dėl GMO nustatymo tiriami iš trečiųjų šalių importuojami ir rinkoje esantys rizikingiausi maisto produktai: soja, kukurūzai, rapsai, medvilnė, bulvės ir kt.

2.86. 2015 m. VMVT buvo atrinktas 151 maisto produktų mėginys genetinei modifikacijai nustatyti, atlikus laboratorinius tyrimus GMO nebuvo nustatyta (2014 m. ištirti 187, iš jų 1 mėginyje nustatytas GMO).

2.87. Rinkoje prekiaujama 29 pavadinimų genetiškai modifikuotais maisto produktais, iš jų 12 pavadinimų – augaliniais aliejais (Belgija, Olandija, Vokietija, Rusija) ir 17 pavadinimų –

saldumynais (Turkija). Lietuvos rinkoje kas metai parduodamų maisto produktų, kurių sudėtyje yra GMO, mažėja.

Augalinio maisto taršos stebėsenos programos vykdymas

2.88. 2015 m. vykdant augalinio maisto produktų taršos stebėsenos programą buvo atrinkti 829 (2014 m. – 698) mėginiai laboratoriniams tyrimams dėl pesticidų, sunkiųjų metalų, furanų ir kitų teršalų likučių nustatymo – programa įvykdyta 99 % (2014 m. – 96,9 %).

2.89. Ištirtuose 829 mėginiuose pesticidams nustatyti, teršalų neaptikta 335 mėginiuose (40,4%). Iš ištirtų 612 mėginių pesticidų likučiams nustatyti, jų neaptikta 318 mėginyje (52 %), tai toks pat rezultatas kaip ir 2014 m.

2.90. Programos metu tirti produktai, kuriuose nustatyta neatitiktis teisės aktų reikalavimams sudaro 1 %, lyginant su 2014 metais nustatytų neatitikimų padaugėjo 3 atvejais. Šiais metais atlikti 3 ekologinių produktų tyrimai, kuomet buvo nustatyti pesticidai, tačiau nustatytas kiekis neviršijo ne ekologiškiems produktams leidžiamo didžiausio leistino kiekio.

Duonos ir pyrago, miltinės ir kreminės konditerijos įmonių kontrolė

2.91. 2015 m. duonos ir pyrago, miltinės ir kreminės konditerijos gaminius gamino 498 gamybos įmonės (2014 m. – 484), iš jų patikrintos 445 (89 %) įmonės.

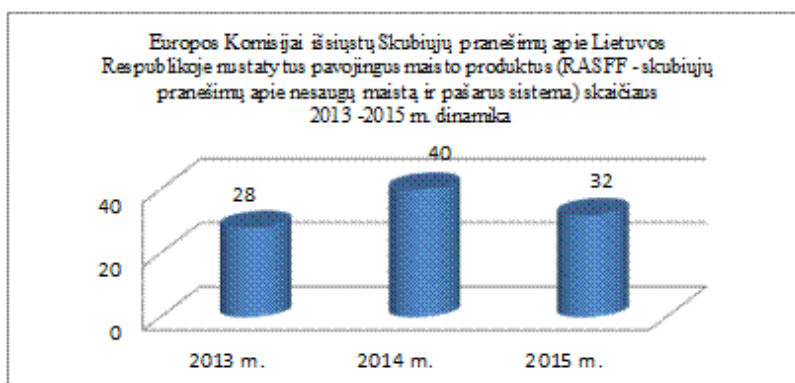
Metai	Atlikti patikrinimai	Patikrinimai be nustatytų pažeidimų
2013	662	193 (28,2%)
2014	692	375 (54,1 %)
2015	644	338 (52,4%)

2.92. Duonos ir pyrago, miltinės ir kreminės konditerijos įmonėse daugiausiai nustatyta bendrų higienos pažeidimų – 201, savikontrolės – 131, technologijų – 59, produktų atsekamumo – 35 pažeidimo atvejus. Dėl pažeidimų 4 (2014 m. – 9) įmonių veikla buvo laikinai sustabdyta.

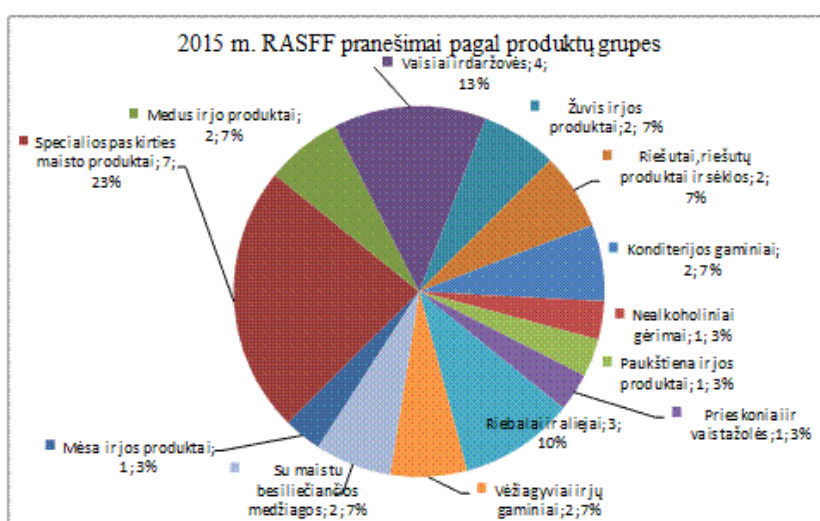
2.93. 2015 m. buvo išanalizuotos vaflius gaminančios įmonės, ištirti 7 vaflių mėginiai dėl akrilamido kiekio nustatymo, pažeidimų nebuvo nustatyta. 2015 m. buvo atlikti jusliniai tyrimai 13 mėginių duonos ir miltiniuose produktuose, pažeidimų nenustatyta. Ištyrus 44 duonos, miltinių gaminių, sausų pusryčių, makaronų, vaflių mėginius angliavandenių, baltymų, bendro cukraus, drėgmės, druskų, riebalų, benzoinės, sorbo rūgščių, akrilamidų kiekių nustatymui, iš jų 5 duonos ir vaflių mėginiuose nustatyti pažeidimai dėl viršijamo rekomenduojamo akrilamidų kiekio.

Europos Komisijos Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemos RASFF analizė

2.94. VMVT 2015 m. Europos Komisijai išsiuntė 30 skubių pranešimų dėl nesaugaus maisto. Iš viso išsiųsti 25 skubūs pranešimai dėl pažeidimų, nustatytų rinkos kontrolės metu, ir 5 skubūs pranešimai dėl pažeidimų, nustatytų importo kontrolės metu. Be to, buvo išsiųsti 2 pranešimai, susiję su nesaugiais pašarais (žuvų taukuose iš Latvijos nustatyti dioksinai; pašariniuose žlaugtuose iš Rusijos padidintas gyvsidabrio kiekis).

2.95. Dažniausiai VMVT informavo Europos Komisiją apie nesaugius specialios paskirties maisto produktus – 7 pranešimai, vaisius ir daržoves – 4 pranešimai, riebalus ir aliejus – 3 pranešimai ir kt.

3. PASIENIO MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ

Strateginio veiklos plano 3 tikslas:

Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą ir į ES, taip pat gabenamos tranzitu ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai.

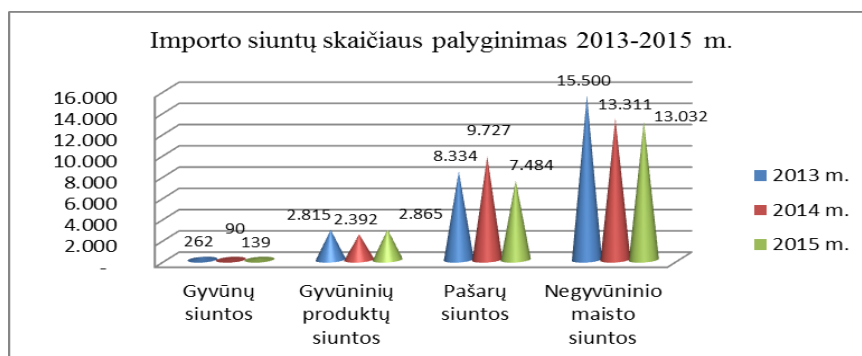
Vykdamas valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą buvo vykdomos pasienio maisto ir veterinarinės importo bei tranzito kontrolės procedūros, taip pat vykdomas eksportuojamų gyvūninių maisto produktų siuntų sertifikavimas.

Importo, tranzito ir eksporto kontrolė

3.1. 2015 m. per pasienio veterinarijos postus (PVP) importuota 23 520 siuntų (2014 m. – 25 569), lyginant su 2014 m., bendras importuojamų siuntų skaičius sumažėjo 8 %. Mažėjimo tendencijos stebėtos dėl 23 % sumažėjusio pašarų importo ir 2 % – negyvūninio maisto siuntų

skaičius. Tačiau, 2015 m. gyvūnų siuntų skaičius išaugo 54 %, o gyvūninių produktų importo siuntų skaičius padidėjo 20 %.

3.2. 2015 m. per PVP uždrausta importuoti 30 vnt. kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų (2014 m. – 54 vnt.). Į Lietuvą ir Europos Bendriją importuojamų VMVT kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitikusių teisės aktų reikalavimų, dalis sudaro 0,35 %, (2014 m. – 0,40 %) nuo bendro importuotų siuntų skaičiaus. Lyginant su 2014 m., siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, nustatyta 12,5 % mažiau.

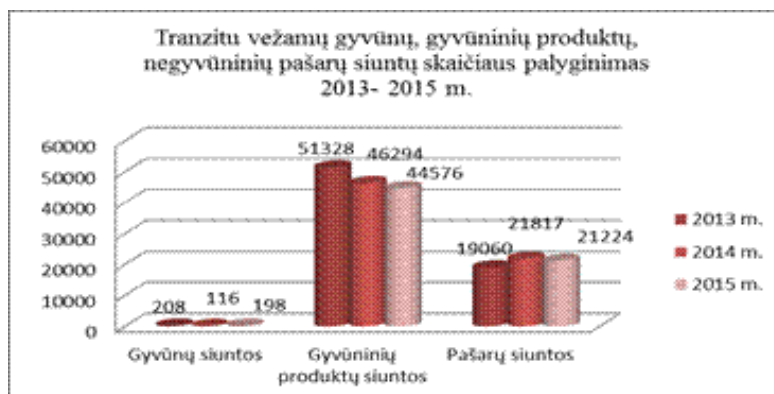

3.3. Per PVP dažniausiai buvo importuojami žuvininkystės produktai, pieno produktai, medus, sūdytos žarnos, žaliava kolageno gamybai.

3.4. Gyvūniniai maisto produktai buvo importuojami iš Kinijos, JAV, Vietnamo, Argentinos, Kanados, Urugvajaus, Čilės, Tailando, Filipinų, Maroko, Peru, N. Zelandijos, Indijos, Rusijos, Kazachstano, Ukrainos, Baltarusijos, Pakistano, Uzbekistano.

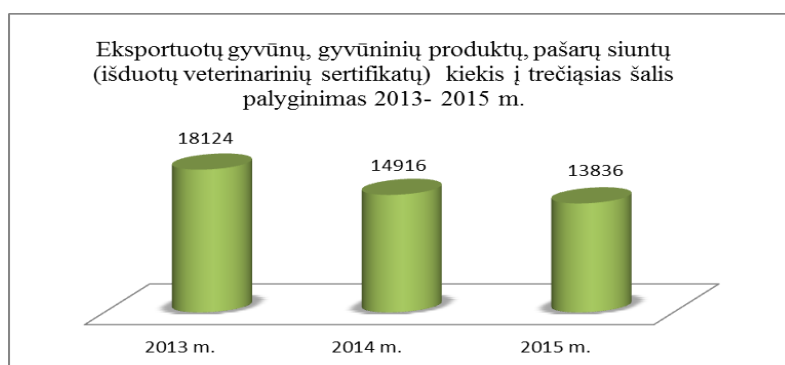
3.5. Šalutiniai gyvūniniai produktai (ŠGP) augintinių ėdalui gaminti, taip pat šunų, kačių ėdalas, žuvų miltai, vilna, galvijų odos, lydyti riebalai biodizelinui gaminti, kazeinas techniniams tikslams, medžioklės trofėjai, kraujo serumas ir kt. dažniausiai buvo importuojami iš N. Zelandijos, Kanados, Maroko, Mauritanijos, Brazilijos, Rusijos, Baltarusijos, Moldovos, Izraelio, Indijos, Kirgizijos, Azerbaidžano, Pietų Afrikos Respublikos.

3.6. 2015 m. per PVP tranzitu pravežta 65 998 siuntos (2014 m. – 68 227), lyginant su 2014 m. tranzitinių siuntų kiekis sumažėjo 3 %. Mažėjimo tendencijos stebėtos dėl 4 % sumažėjusio tranzitu vežamų gyvūninių produktų siuntų skaičiaus ir dėl 3 % sumažėjo pašarų siuntų skaičiaus. Pastebėtina, kad ženkliai išaugo (71 %) tranzitu vežamų gyvūnų siuntų skaičius.

3.7. Tranzitu gyvūninės kilmės kroviniai (žuvininkystės produktai, pieno produktai, mėsos gaminiai ir mėsos konservai, medus, kiaušiniai, paukštiena, jautiena, kiauliena, arkliena, aviena, sūdytos žarnos, kolagenas, žuvų miltai, perdirbti gyvūniniai baltymai, pašarai, kurių sudėtyje yra gyvūninės (kilmės) medžiagų) buvo vežami iš Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos, Vietnamo, Ekvadoro, Brazilijos, Peru, JAV, Indijos, Tailando, Argentinos, Čilė, Kinijos, Mauritanijos, Urugvajaus, Maroko, Indonezija, N. Zelandijos, Kanados, Korėjos, Meksikos.

3.8. 2015 m. iš Lietuvos eksportuota 13 836 siuntų, joms išduoti veterinarinių sertifikatų (2014 m. -14 916 vnt.), lyginant su 2014 m. išduotų veterinarinių sertifikatų skaičius sumažėjo 7%. Mažėjimo tendencijos stebimos jau antrus metus iš eilės, tai siejama su vis dar galiojančiu embargu, kuriuo buvo uždrausta įvežti ir vežti tranzitu per Rusijos Federacijos teritoriją iš Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos šalių narių VMVT kontroliuojamas prekes, pagal nutarimu patvirtintą sąrašą.

4. MOKSLINIS RIZIKOS VERTINIMAS IR LABORATORINIAI TYRIMAI

Strateginio veiklos plano 4 tikslas:

Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą.

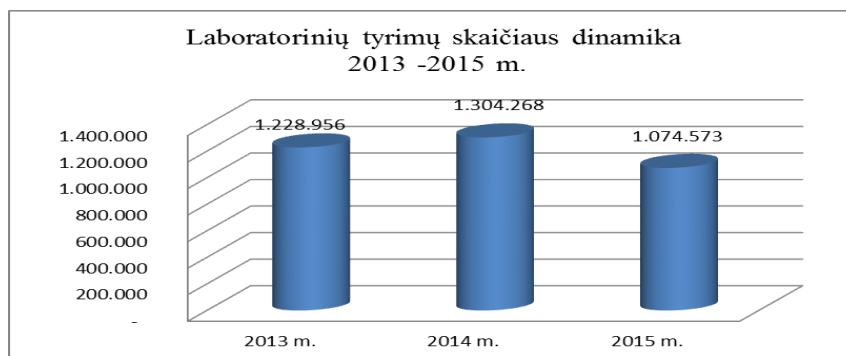
Mokslinį rizikos vertinimą ir laboratorinius tyrimus atlieka Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas (toliau – NMVRVI).

NMVRVI, įgyvendindamas maisto ir pašarų saugos bei kokybės, gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės programas, atlieka laboratorinius tyrimus ir jų rezultatų vertinimą, teikia mokslinę ir techninę pagalbą – rengia ir teikia rizikos vertinimus, mokslines nuomones. Aktyviai dalyvauja tarptautinio referentinių laboratorijų tinklo veikloje. Atlieka ekspertizes, užtikrinant veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės rodiklius. Teikia rekomendacijas ir konsultacijas maisto saugos ir kokybės, bendraisiais mitybos, gyvūnų užkrečiamųjų ligų klausimais, Institutas vykdo maisto papildų notifikavimą.

Mokslinis rizikos vertinimas ir laboratoriniai tyrimai

4.1. 2015 m. NMVRVI akredituotas Lietuvos nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 reikalavimus. Akredituoti 437 NMVRVI ir jo teritoriniuose skyriuose (Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Telšiuose) naujai įdiegti ir jau naudojami tyrimų metodai.

4.2. 2015 m. NMVRVI atliko 1 074 573 laboratorinius tyrimus, iš kurių 58 % – valstybinių kontrolės ir stebėsenos mėginių, o 42 % – įmonių savikontrolės mėginių tyrimai. Lyginant su 2014 m., laboratorinių tyrimų 2015 m. sumažėjo 21 %.

4.3. 2015 m. ištyrus valstybinius kontrolės ir stebėsenos mėginius, teigiami laboratorinių tyrimų rezultatai gauti 0,22 % maisto produktų ir 0,55 % gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimų metu. Apibendrinus gautus duomenis, galima teigti, kad rinkoje esantys maisto produktai yra kokybiški ir atitinka teisės aktų reikalavimus, taip pat gyvulių sergamumas nėra didelis. Lyginant su 2014 m., laboratorinių tyrimų rezultato rodiklis tiriant maisto produktus nepakito, o užkrečiamųjų gyvūnų ligų tyrimų rezultatų rodiklis pagerėjo 0,28 % (2014 m. – 0,83 %).

4.4. Įmonių savikontrolės tyrimų rezultatai rodo, kad nepatenkinami laboratorinių tyrimų rezultatai gauti 2,51 % tyrimų metu. Kelerių metų tendencijos rodo tik neženklų šio rodiklio pokytį. Apibendrinus rezultatus darytina išvada, kad iš esmės įmonėse taikomos tinkamos savikontrolės procedūros, leidžiančios nustatyti netinkamus produktus dar jiems nepatekus į rinką.

<i>Tyrimai</i>	<i>2013 m.</i>	<i>2014 m.</i>	<i>2015 m.</i>
	<i>Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)</i>	<i>Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)</i>	<i>Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)</i>
<i>Savikontrolės mėginių tyrimai</i>	355 701 (2,8 %)	435 873 (2,44 %)	455 835 (2,51 %)
<i>Valstybinių mėginių tyrimai</i>	873 255 (0,7%)	868 395 (0,59%)	618 738 (0,37 %)
<i>Iš viso:</i>	1 228 956 (1,3%)	1 304 268 (1,21 %)	1 074 573 (1,28 %)

4.5. 2015 m. ištirtas 78 851 naminių kiaulių bei šernų kraujo ir organų mėginys AKM nustatyti, 237 mėginiuose nustatytas AKM. (2014 m. ištirti 75 555 mėginiai, iš jų 194 mėginiuose nustatytas AKM).

4.6. 2015 m. NMVRVI užregistruoti 69 veterinariniai vaistai (2014 m. – 73), 93 veterinariniams vaistams atnaujinta registracija (2014 m. – 68), o 790 veterinarinių vaistų atlikti sąrankų keitimai (2014 m.- 698). Iš viso 2015 m. Lietuvos Respublikos Veterinarinių vaistų registre buvo 1 385 veterinariniai vaistai (2014 m. – 1 354).

4.7. Vykdamas veterinarinės paskirties biocidų vertinimą, autorizaciją ir registraciją, 2015 m. Lietuvoje autorizuota 17 veterinarinių biocidinių produktų (2014 m. – 21) ir atnaujinta 10 veterinarinių biocidinių produktų autorizacija (2014 m. – 8), pakeistos 23 veterinarinių biocidinių

produktų sąrankos (2014 m. – 4). Iš viso 2015 m. Lietuvos Respublikos Veterinarinių biocidinių produktų sąrašė buvo 146 veterinariniai biocidiniai produktai (2014 m. – 135).

4.8. Siekiant užtikrinti, kad NMVRVI atitiktų standartą LST EN ISO/IEC 17025 „*Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai*“ ir tinkamai vykdytų jam pavestas užduotis, 2015 m. NMVRVI Nacionalinio Akreditacijos Biuro (NAB), Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos biuro (FVO), kitų institucijų ekspertai atliko išorinius auditus. 2015 m. NAB akreditacijos metu buvo patikrinti ir akredituoti 437 laboratorinių tyrimų metodai bei procedūros (planuotas rodiklis – 15). Šį rodiklį lėmė tai, kad pasikeitus akreditavimo įstaigai naujai akredituoti visi naudojami tyrimų metodai.

4.9. NMVRVI 2015 m. parengė ir pateikė 33 mokslines nuomones bei mokslinius rizikos vertinimus: 19 maisto rizikos vertinimo srityje bei 14 gyvūnų užkrečiamųjų ligų, gyvūnų gerovės bei kitais aktualiais veterinarijos rizikos vertinimo klausimais (2014 m. – 30).

5. GYVŪNŲ UŽKREČIAMŪJŲ LIGŲ STEBĖSENOS IR KONTROLĖS PROGRAMA

Strateginio veiklos plano 5 tikslas:

Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas.

Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę

5.1. 2015 m. Lietuvoje buvo vykdomos 4 gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programos (afrikinio kiaulių maro, paukščių gripo, galvijų spongiforminės encefalopatijos stebėsenos ir pasiutligės oralinės vakcinacijos). Šios programos įvykdytos iš dalies – oralinė vakcinacija nuo pasiutligės išmėtant jaukus su vakcina – 100 proc., vakcinacijos efektyvumo įvertinimas imant žandikaulio ir kraujo mėginius atitinkamai 74 ir 53 proc. Šis ženklus efektyvumo rodiklių sumažėjimas atsirado todėl, kad vakcinos mėtymas vyksta ne visoje Lietuvos teritorijoje kaip buvo daroma daugelį metų, bet buvo dengiama tik didžioji šalies pusė su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis.

5.2. 2015 metais atlikti 248 334 tyrimai pagal gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą (2014 m. – 477 261), iš jų 748 (0,3%) atvejais nustatyti teigiami (nepatenkinami) rezultatai (2014 m. – 1 322, t. y. 0,3 %). Tyrimų atlikta mažiau, tačiau teigiamų atvejų procentas nepakito, todėl darytina išvada, kad mėginių atrinkimas tapo tikslesnis ir tikslingesnis.

5.3. Aujeskio ligos stebėseną. 2015 m. atlikti 5 377 tyrimai (2014 m. – 7 078), t. y. 24 % mažiau (nenustatant teigiamų atvejų, tyrimų skaičius sumažintas).

5.4. Kiaulių vezikulinės ligos stebėseną. 2015 m. atlikta 900 tyrimų (2014 m. – 1 355), t. y. 36 % mažiau, (nenustatant teigiamų atvejų, tyrimų skaičius sumažintas).

5.5. Paukščių gripo stebėseną. 2015 m. atlikti 2 436 tyrimai (2014 m. – 945), t. y. 61 % daugiau. Įvertinus riziką ES ir kaimyninėse ne ES valstybėse, tyrimų atlikta daugiau.

5.6. Šmalenbergo viruso stebėseną. 2015 m. atlikti 125 tyrimai (2014 m. – 59), t. y. 53 % daugiau. Įvertinus riziką ES ir kaimyninėse ne ES valstybėse, tyrimų atlikta daugiau.

5.7. Vykdamas bičių ligų stebėsenos programą, atlikti 3 994 tyrimai (2014 m. – 83), t. y. 98 % daugiau. Daugiau tyrimų atlikta nustatant teigiamų amerikinio bičių perų puvinio atvejų.

5.8. AKM stebėseną. 2015 m. ištirtas 78 851 naminių kiaulių bei šernų kraujo ir organų mėginys (2014 m. – 75 555), 237 mėginiuose nustatytas AKM sukėlėjas. Lyginant su 2014 m., AKM tyrimų atlikta 4 % daugiau.

6. VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS VEIKLOS EFEKTYVUMAS

Strateginio veiklos plano 6 tikslas:

Užtikrinti Tarnybos veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla.

Vykdam valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą VMVT įgyvendina strateginę paslaugų kokybės gerinimo kryptį, apimančią ūkio subjektų konsultavimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimą, organizacijos veiklos gerinimą ir jos efektyvumo užtikrinimą, bendradarbiavimą su socialiniais partneriais ir kitomis suinteresuotomis visuomenės grupėmis.

VMVT valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę organizuoja vadovaudamasi Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“ reikalavimais. Šiuo metu visoms VMVT pagal kompetenciją priskirtoms kontrolės sritims yra parengti standartiniai veiklos tikrinimo procedūrų aprašai ir patikrinimo aktų klausimynai.

Vidaus audito skyrius (toliau – VAS) sistemingai ir visapusiškai, vertinant rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, teikia VMVT ir NMVRVI veiklos gerinimo ir efektyvumo didinimo rekomendacijas.

VMVT vidaus auditai

6.1. 2015 m. buvo atlikti 9 planiniai vidaus auditai, 12 vidaus kokybės sistemos auditų ir pateiktos 176 rekomendacijos veiklos ir valstybinės kontrolės gerinimui.

6.2. Atlikti 4 Veiklos ir valdymo vidaus auditai, kurių metu audituota 10 teritorinių VMVT ir 1 pasienio veterinarijos poskyris (postas). Šių vidaus auditų tikslas - ištirti vidaus kontrolę, įvertinti sukurtą ir įdiegtą veiklos organizavimo tvarką, padėti įgyvendinti veiklos strategiją, teikti informaciją, vertinimus ir rekomendacijas, susijusias su tikrinta veikla.

6.3. Atlikti 5 Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės įvertinimo auditai, kurių metu audituota 14 teritorinės VMVT ir 2 VMVT Pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės skyriaus poskyrių (postų) veikla, pateikta 70 rekomendacijų).

6.4. Vykdam VMVT direktoriaus pavedimus, 2015 m. buvo atlikti 9 neplaniniai vidaus auditai bei parengtos 9 pažymos.

Metai	Planinių auditų skaičius	Neplaninių auditų skaičius	Iš viso
2013	11	8	19
2014	12	12	24
2015	9	9	18

6.5. Pažangos stebėjimas (poauditinė veikla) buvo atliktas VMVT skyriuose, PVP ir teritorinėse VMVT, kuriose buvo atlikti vidaus auditai. Atlikus rekomendacijų įgyvendinimo kontrolę, buvo surašytos 34 pažymos (16 – veiklos ir valdymo bei vidaus kokybės sistemos ir 18 – valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės vidaus auditų) apie vidaus audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Tarptautinis bendradarbiavimas maisto ir veterinarinės kontrolės klausimais

6.6. Vertinant Lietuvoje įdiegtos valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės atitiktį ES teisės aktų reikalavimams, 2015 m. Lietuvoje vyko 5 FVO ekspertų auditai ir vizitai:

- auditas Nr. DG(SANTE) 2015-7433, per kurį vertinta, kaip atliekama tranzitu vežamų siuntų kontrolė;
- tiriamasis vizitas Nr. DG(SANTE)/2015-7590, skirtas pasidalinti gerąja praktika skerdimo higienos srityje;
- tiriamoji misija Nr. DG(SANTE) 2015-7618, skirta surinkti informaciją apie į ES pašarus eksportuojančių trečiųjų šalių įmonių atstovams keliamų reikalavimų vykdymą;
- auditas Nr. DG(SANTE)/2015-7365, siekiant įvertinti ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo kontrolės sistemas;
- auditas Nr. DG(SANTE)/2015-7426, siekiant įvertinti gyvūnų gerovės veiklą, skatinančių gyvūnų laikytojų ir prižiūrėtojų kompetenciją, efektyvumą.

6.7. 2015 m. VMVT derybas dėl gyvūninių produktų eksporto vykdė ir derino veterinarinių sertifikatų reikalavimus su 42 valstybių kompetentingomis institucijomis, t. y. 6 šalimis daugiau nei 2014 m.

6.8. 2015 m. vyko net 6 aukšto rango vizitai į trečiąsias šalis (Izraelį, Iraną, Kazachstaną ir 3 į Kiniją), kuriuose dalyvavo ir VMVT atstovai.

6.9. 2015 m. gauti leidimai eksportuoti produkciją į:

- JAV (mėsos produktai);
- Braziliją (žuvų produktai, sūris „Džiugas“);
- Kiniją (pieno produktai, gyvi galvijai) – pasirašyti protokolai, bet pilnai rinka dar neatverta;
- Argentiją (pieno produktai);
- Maroką (jautiena) – sertifikatas derinamas;
- Tunisą (jautiena ir galvijai);
- Honkongą (jautienos gaminiai);
- Bosniją ir Hercegoviną (jautiena ir jos produktai);
- Ukrainą (pieno ir mėsos produktai);
- Egiptą (jautiena);
- Kosovą (jautiena ir jautienos gaminiai);
- Čilę (pieno produktai);
- Juodkalniją (jautiena ir jautienos gaminiai);
- Kosta Riką (pienas ir jo produktai) – sertifikatas derinamas.

6.10. 2015 m. VMVT vykdė 4 Europos Sąjungos finansuojamus projektus trečiose šalyse:

- užbaigtas trumpalaikis Dvynių projektas Bosnijoje ir Hercegovinoje BA11 IB AG 01 TWL „Parama žemės ūkio ir maisto produktų eksporto į ES didinimui Bosnijoje ir Hercegovinoje“.

- kartu su Opera Scarl (Italija) įgyvendintas Europos Komisijos projektas pagal programą „Geresnis mokymas rūpinantis maisto sauga“. VMVT specialistų dėstyta tema „Maisto higiena ir įmonėms taikomas lankstumas“.

- kartu su Grontmij (Danija), WYG International (UK), Agriconsulting (Belgija) vykdytas techninės pagalbos projektas Ukrainoje EuropeAid/133816/C/SER/UA „Maisto saugos kontrolės sistemos stiprinimas Ukrainoje“.

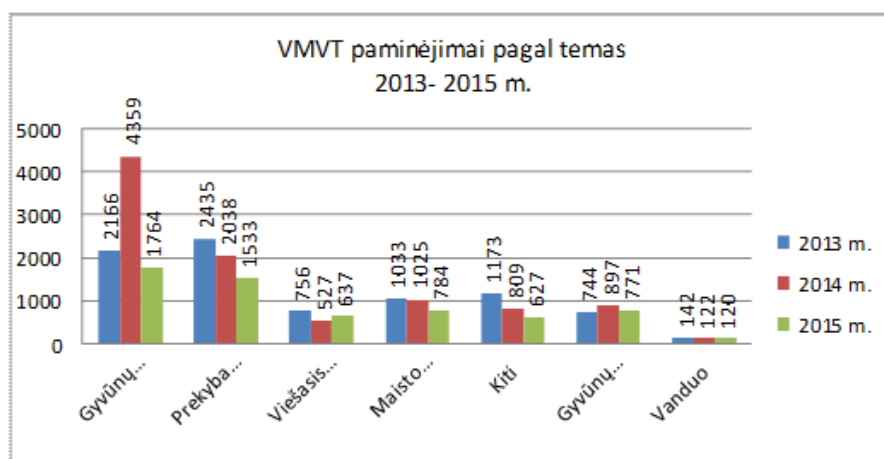
- VMVT su Žemės ūkio ministerija, Valstybine gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, įgyvendino Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos, pagal Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programą, finansuojamą projektą Ukrainoje „Ukrainos žemės ūkio politikos ir maisto ministerijos ir Ukrainos valstybinės veterinarijos ir fitosanitarijos tarnybos administracinių ir institucinių gebėjimų stiprinimas“.

6.11. Vertinant VMVT prioritetinio tikslo įgyvendinimą darytina išvada, kad pasiektas ženklus rodiklio augimas – 2015 m. gauti leidimai eksportuoti į 14 šalių (2014 m. – 5 šalys). Be to, dėl naujų eksporto rinkų atidarymo 2015 m. buvo dirbama su 42 šalimis, t. y. 6 šalimis daugiau nei 2014 m.

Viešieji ryšiai ir informacijos teikimas

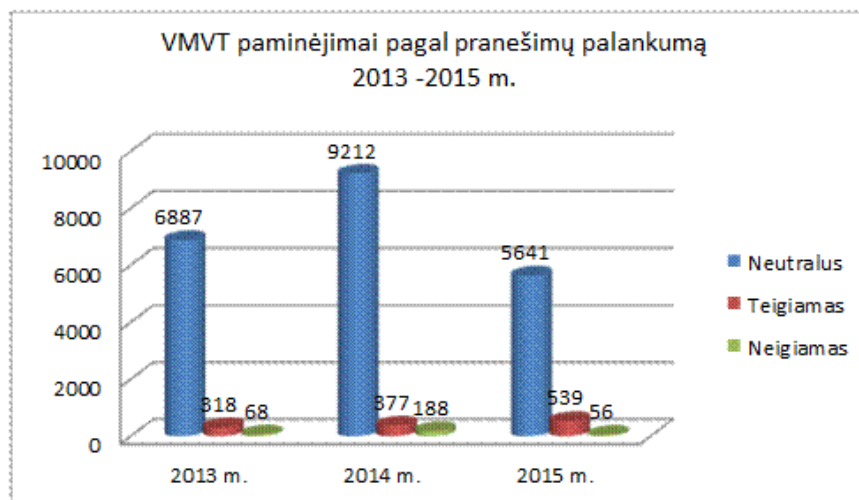
6.12. 2015 m. VMVT interneto svetainėje buvo paskelbta 373 pranešimai spaudai (2014 m. – 440), iš jų kiekvienas perskaitytas vidutiniškai po 700 kartų (2014 m. – 726). Iš viso per ataskaitinį laikotarpį buvo užregistruota daugiau kaip 210 tūkst. VMVT internetinio puslapio lankytojų (2014 m.- 300 tūkst.), fiksuota vidutiniškai 1,8 tūkst. apsilankymų per dieną (2014 m. – 2,8 tūkst.).

6.13. Vertinant publikacijų ir laidų tematiką, kaip ir kasmet, daugiausiai pranešimų ir reportažų buvo parengta gyvūnų sveikatingumo klausimais. Dažniausiai buvo nagrinėjami prekybos, importo ar eksporto problemos bei nekokybiškų maisto produktų klausimai.

6.14. Įvairiose žiniasklaidos priemonėse per 2015 m. VMVT buvo paminėta 6 236 kartus (2014 m. – 9 777). Dažniausiai apie VMVT veiklą buvo skelbiama interneto portaluose (2 559 kartai) ir regioniniuose laikraščiuose (2 112 kartų). Apie VMVT aktualijas 2015 m. buvo parengti 123 radijo reportažai ir 213 TV laidų (atitinkamai 2 % ir 3 %).

6.15. Pagal VMVT paminėjimą žiniasklaidoje, tendencijos jau treči metai nekinta – daugiausiai atsiliepimai būna neutralūs. 2015 m. 43 % padidėjo teigiamų ir 30 % sumažėjo neigiamų atsiliepimų, lyginant su 2014 metais.

6.16. VMVT naujienas socialiniame tinkle „Facebook“ sekė 3 704 registruoti naudotojai, kiekvieną VMVT naujieną perskaitė apie 10 tūkst. žmonių.

6.17. 2015 m. parengta ir patalpinta interneto svetainėje 12 naujienlaiškių, kuriuose plačiau apžvelgti kiekvieno mėnesio svarbiausi įvykiai, įdomesnės publikacijos, pateikti kontrolės rezultatai, teisės aktų pakeitimai ir kt.

6.18. 2015 m. parengti ir išleisti 2 bukletai „VMVT 15 metų“ ir „2015 m. kontrolės rezultatai. Įgyvendinti projektai. Mokymai, vizitai, renginiai“. Be to, išleisti 4 lankstinukai – apie tai, ką reikia žinoti smulkiesiems ūkininkams „Pats auginu, pats parduodu“ ir rekomendacijos viešojo maitinimo įmonėms „Kaip tinkamai gaminti maistą ir išvengti kryžminės taršos“. Įgyvendinant afrikinio kiaulių maro (AKM) viešinimo kampaniją, išleistos dvi skrajutės – „Saugokite savo ūkį nuo afrikinio kiaulių maro“ ir „Netapkite afrikinio kiaulių maro platintoju“, taip pat plakatas „Stop AKM!“.

6.19. Lyginant 2013–2015 metų rezultatus, galima teigti, kad žiniasklaidos dėmesys VMVT gvildenamoms problemoms buvo vidutinio aktyvumo, lyginant su 2013 ir 2014 m., ženkliai sumažėjo radijo ir TV laidų bei publikacijų nacionaliniuose leidiniuose. Analizuojant sumažėjimo priežastis, darytina išvada, kad ankstesniais metais daugiau žiniasklaidos (ypač radijo ir televizijos) dėmesio sulaukė tų metų aktualijos: Rusijos embargo lietuviškos produkcijos eksportui klausimai ir afrikinio kiaulių maro protrūkių (Baltarusijoje ir Lietuvoje) tyrimai, taikytos prevencijos priemonės pasienyje ir kt.

Atsakymai į klausimus, konsultavimas

6.20. Per 2015 m. buvo užregistruota 1 802 (2014 m. – 1 466) vartotojų ir verslininkų klausimų. Daugiausiai vartotojų klausimų buvo susiję su teisės aktų pasikeitimų reikalavimais, viešojo maitinimo, prekybos ar maisto produktų gamybos sąlygomis, norint pradėti verslą. Žurnalistai daugiausiai teiravosi valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės rezultatų ir aktualijų.

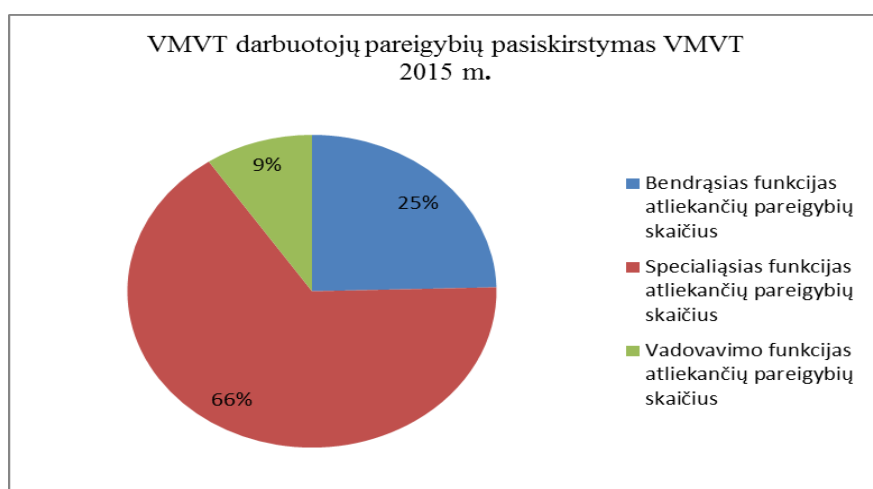
6.21. Per ataskaitinį laikotarpį nemokamu VMVT telefono numeriu buvo suteiktos 4 325 konsultacijos (2014 m.- 4 207 konsultacijos). Vertinant užduodamus klausimus, daugiausiai teikta su verslo vykdymu susijusių konsultacijų – 80% visų gautų paklausimų. Kiti 20% paklausimų sudaro vartotojų klausimus, susijusius su asmeniniu vartojimu.

6.22. 2015 m. atnaujintas VMVT interneto puslapis – visiškai pakeistas dizainas, aiškiai sudėliota informacija, įvesta patogi ir greita paieškos sistema. Kiekvieną mėnesį VMVT interneto puslapyje ieško informacijos arba skaito naujienas apie 21 tūkst. lankytojų.

6.23. Sėkmingai funkcionuoja VMVT įdiegta Centralizuota asmenų skundų (pranešimų) priėmimo, registravimo ir tyrimo sistema, kuri užtikrina glaudų ir operatyvų specialistų bendradarbiavimą su vartotojais. Įgyvendintas „vieno langelio“ principas leidžia ne tik taupyti laiką ir lėšas, bet ir sumažina viešųjų paslaugų teikimo biurokratinės kliūtis. Per 2015 VMVT gavo 2 705 vartotojų skundus, 764 jų buvo pagrįsti (28 %).

Personalo valdymas

6.24. 2015 m. VMVT darbuotojų ir specialistų skaičius, tenkantis vienam VMVT administracijos darbuotojui sudarė 9,6 (2014 m. – 9,5) darbuotojo (optimali reikšmė – ne mažiau kaip 5 darbuotojai).

6.25. Lyginant su 2014 m., VMVT administracijos darbuotojų pareigybių skaičius sumažėjo (2014 m. buvo 132 administracijos pareigybės), o darbuotojų pareigybių skaičius padidėjo 3 pareigybėmis (2014 m. buvo 1 234 eilinių VMVT darbuotojų pareigybės).

6.26. 2015 m. buvo siekiama, kad 90 % darbuotojams suteiktų mokymų kokybė ir efektyvumas būtų įvertinti gerai ir labai gerai. Gautas rezultatas pagal vertinimo rodiklius siekia 100 %.

6.27. 2015 m., atlikus išeinančių iš VMVT darbuotojų nuomonės tyrimo analizę, skaičiuotas savanoriškos VMVT darbuotojų kaitos rodiklis siekė 3,32 % (2014 m. – 5 %). Šiam rodikliui svyruojant nuo 3 iki 5 % personalo kaita yra normali. Lyginant su 2014 m. galima teigti, jog savanoriškai kaita nežymiai sumažėjo (1,68 %). Atlikus minėtą tyrimą paaiškėjo, kad pagrindinės priežastys, sąlygojusios žmogiškųjų išteklių kaitą buvo:

- nepakankamas darbo užmokestis, skatinimas ir karjeros galimybių nebuvimas – 37%
- gautas geresnis darbo pasiūlymas – 20 %;
- psichologinis mikroklimatas, įtemptas darbas, poilsio stygius – 14% ir kt.

Likusi dalis respondentų priežastimis nurodė ligą, pensiją ir pan.

Pažymėtina, kad „Nepakankamas darbo užmokestis, skatinimas ir karjeros galimybių nebuvimas“, tai viena esminių priežasčių, paskatinusių nutraukti darbo santykius. Šis statistinis rezultatas nuo praeitų metų beveik nepakito 37 % (2014 m. – 36 %).

Informacinių sistemų plėtra

6.28. Siekiant pagerinti VMVT teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir perkelti VMVT teikiamas viešąsias paslaugas į elektroninę erdvę, 2015 m. baigta kurti ir įdiegta Integrali maisto ir veterinarijos informacinė sistema (toliau – IMVIS). Ši informacinė sistema apima visas svarbiausias VMVT veiklos sritis ir suteikia galimybę valstybės institucijų, savivaldybių atstovams, VMVT kontroliuojamoms verslo sritims atstovaujančioms organizacijoms (asociacijų nariams), ūkininkams ir vartotojų organizacijoms, maisto gamintojams ir perdirbėjams, gyvulių laikytojams, privatiems veterinarijos gydytojams bei užsienio piliečiams į VMVT kreiptis bet kuriuo paros metu ir operatyviai gauti VMVT, teritorinių VMVT, NMVRVI ir pasienio veterinarijos postų išduodamus dokumentus bei per IMVIS apmokėti automatiškai sugeneruotas sąskaitas už VMVT suteiktas viešąsias paslaugas.

6.29. 2015 m. įgyvendintas projektas „Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiklos efektyvumo didinimas, diegiant šiuolaikinę personalo ir dokumentų valdymo informacinę sistemą“, sukurta Personalo ir dokumentų valdymo sistema (PDVS), apmokyti darbuotojai. Ši sistema apima VMVT dokumentų, personalo duomenų (Bonus 60), finansų ir turto/resursų (Labbis 4) valdymą.

6.30. 2015 m. VMVT su Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos VMVT partnerio teisėmis dalyvavo projekte „Muitinės deklaracijų pateikimo elektroniniu būdu taikant vieno langelio principą elektroninė paslauga. Projekto metu sukurta e. paslaugų IS integracija, sudarytos sąlygos automatiškai keistis informacija apie pasienio veterinarijos postuose bei Lietuvos Respublikos muitinės priimtus sprendimus kontroliuojamų siuntų atžvilgiu.

6.31. Įgyvendinant projektą „Žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų žemės ūkio subjektams teikiamų paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę“, VMVT dalyvavo Žemės ūkio ministerijos informacinės sistemos (toliau – ŽŪMIS) diegime. Projekto metu 2015 m. užbaigta įgyvendinti „vieno langelio“ principu veikianti informacinė sistema, kai pareiškėjas paslaugas prašymus teikia ŽŪMIS portale www.zumis.lt ir jame gauna parengtus atsakymus.

Teisėkūra

6.32. VMVT Teisės skyrius 2015 m. atliko juridinę analizę 104 VMVT direktoriaus įsakymams, paskelbtiems Teisės aktų registre, savo kompetencijos klausimais parengė 60 VMVT direktoriaus įsakymų bei suderino 6 VMVT direktoriaus-valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimus. Taip pat Teisės skyrius pateikė 73 išvadas dėl kitų valstybinių institucijų parengtų teisės aktų projektų.

6.33. VMVT 2015 m. įgyvendindama Administracinės naštos mažinimo 2014–2015 metais priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 630 „Dėl Administracinės naštos mažinimo 2014–2015 metais priemonių plano patvirtinimo“, 57 punkte nustatytą priemonę, priėmė 14 VMVT direktoriaus įsakymų.

6.34. 2015 m. VMVT Teisės skyriaus darbuotojai pagal atskirą įgaliojimą atstovavo VMVT 18 teismo posėdžių ir 3 Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos posėdžiuose, parengė ir pateikė 41 procesinį dokumentą teismams ir 3 Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai. Per 2015 m. baigtos nagrinėti 29 teisminės bylos, tęsiasi 18 bylų nagrinėjimas.

III. PROGRAMOS „VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ“ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas
<i>1 tikslas. Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę</i>				
R-04-02-01-01	Galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso gavimo programoje, dalis (proc.) (bandos, neužsikrėtusios tuberkuloze)	99,5	97,3	98 %
R-04-02-01-02	Ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.)	42	20,2	152 %
R-04-02-01-03	Gyvūnų gerovės reikalavimų laikymasis jų transportavimo metu (proc.)	98,8	98,8	100 %
R-04-02-01-04	Pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje (proc.)	84	80	95 %
R-04-02-01-05	Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo gerėjimas (proc.)	61	62	102 %
R-04-02-01-06	Tinkamai teisės aktų reikalavimus vykdančių veterinarinius vaistus ir biocidus gaminančių ir teikiančių į rinką subjektų dalis (proc.) bendrame šiai veiklai registruotų subjektų skaičiuje	69	69	100 %
R-04-02-01-07	Lietuvos teritorija apsaugota nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (proc.)	99	99	100 %
<i>1 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant rizikos analize pagrįstą valstybinę veterinarinę kontrolę, užtikrinti, kad gyvūnų gerovė ir sveikata, pašarai, veterinariniai vaistai ir biocidai, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas atitiktų nustatytus saugos, kokybės ir kitus privalomuosius teisės aktų reikalavimus</i>				
P-04-02-01-01-01	Ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo, ženklinimo ir identifikavimo skaičius	30 700	24 775	80 %
P-04-02-01-01-02	Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius	6 550	7 159	100 %
P-04-02-01-01-03	Ištirtų pašarų mėginių skaičius	1 195	1 288	108 %
P-04-02-01-01-04	Veterinarinių vaistų ir biocidų	2 800	4 036	144 %

	gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose, patikrinimų skaičius			
P-04-02-01-01-05	Paimtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius	430 000	245 894	57 %
P-04-02-01-01-06	Pasiutligės atvejų skaičius	2	2	100 %
P-04-02-01-01-07	Suorganizuotų renginių ir mokymų, skirtų ūkinių gyvūnų laikytojams ir privatiems veterinarijos gydytojams, skaičius (vnt.)	100	140	140 %
P-04-02-01-01-08	Mėginių afrikinio kiaulių maro stebėsenai ir diagnostikai skaičius (vnt.)	35 000	78 851	225 %
P-04-02-01-01-09	Europos Komisijos patvirtinimas dėl šalies laisvos nuo galvijų tuberkuliozės statuso (vnt.)	1	1	100 %
<i>2 tikslas. Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba</i>				
R-04-02-02-01	Maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių, (proc.)	19	12	137 %
R-04-02-02-02	Mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, skaičius (proc.)	0,70	0,22	169 %
R-04-02-02-03	Skerdžiamų gyvūnų higienos proceso kontrolės nepatenkinamų rezultatų (proc.)	1,9	1,0	147 %
R-04-02-02-04	Aukščiausius balus pagal vertinimo sistemą gavusių viešojo maitinimo įmonių procentas (iš patikrintų) (proc.)	40	68	170 %
R-04-02-02-05	Patikrintų maisto papildų tvarkymo subjektų dalis, tinkamai įgyvendinanti teisės aktų reikalavimus (proc.)	89	85	96 %
R-04-02-02-06	Apklaustų maisto tvarkymo įmonių darbuotojų dalis, nurodžiusių, kad yra pakankamai arba gerai informuoti apie pagrindinius saugaus maisto tvarkymo principus (proc.)	65	89	137 %
R-04-02-02-07	Patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad informacija, pateikiama ant maisto produktų pakuočių, atitinka teisės aktų reikalavimus, dalis (proc.)	80	88	110 %

<i>2 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą, vykdant efektyvų rizikos vertinimą ir valstybinę maisto kontrolę, užtikrinti, kad tiekiamas rinkai maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklinimo ir kitus privalomus reikalavimus, nustatyti maisto klastojimo ir nelegalios prekybos atvejus</i>				
P-04-02-02-01-01	Maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis	27 300	24 361	89 %
P-04-02-02-01-02	Sprendimų dėl nesaugaus maisto, produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į Lietuvos rinką, skaičius	2 345	1 773	124 %
P-04-02-02-01-03	Nustatytų Reklamos įstatymo ir ženklinimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius	900	436	152 %
P-04-02-02-01-04	Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius	935	764	118 %
P-04-02-02-01-05	Tarnybos bendruoju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius	2 200	4 325	196 %
P-04-02-02-01-06	Mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius	37	33	89 %
P-04-02-02-01-07	Žmonių grupinių susirgimų (protrūkių), kilusių dėl nesaugaus maisto, skaičius	18	10	144 %
P-04-02-02-01-08	Ištirtų maisto mėginių skaičius	8 100	9 012	111 %
P-04-02-02-01-09	Suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkytojais skaičius	57	69	121 %
P-04-02-02-01-10	Tarnyboje sukurta maisto papildų notifikavimo sistema (vnt.)	1	1	100 %
P-04-02-02-01-11	Internetinės prekybos maisto papildais patikrinimų skaičius	5	15	300 %
P-04-02-02-01-12	Parengtų informacinių pranešimų, leidinių apie maisto papildus skaičius (vnt.)	5	13	260 %
P-04-02-02-01-13	Nacionaliniame euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių plane numatytų patikrinimų skaičius (vnt.)	9 136	6 812	75 %
P-04-02-02-01-14	Maisto tvarkymo įmonėse atrinktų maisto produktų mėginių skaičius, jų sudėčiai nustatyti (vnt.)	90	110	122 %
<i>3 tikslas. Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą (kartu ir į Europos Bendriją), taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai</i>				
R-04-02-03-01	Į Lietuvą ir Europos Bendriją importuojamų Tarnybos	0,4	0,3	125 %

	kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, dalis (proc.) iš bendro importuotų siuntų skaičiaus			
<i>3 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant efektyvią pasienio veterinarinę kontrolę, apsaugoti Lietuvos ir ES teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę</i>				
P-04-02-03-01-01	Patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius (vnt.)	7 755	9 876	127 %
P-04-02-03-01-02	Patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	41 500	65 800	159 %
P-04-02-03-01-03	Tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius (vnt.)	9 400	2 707	29 %
P-04-02-03-01-04	Uždraustų importuoti Tarybos kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius (vnt.)	29	30	103 %
P-04-02-03-01-05	Šalių, su kuriomis suderinti veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto, skaičius (vnt.)	4	14	350 %
P-04-02-03-01-06	Šalių, su kuriomis tęsiamos veterinarinių sanitarinių reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius (vnt.)	36	42	117 %
<i>4 tikslas. Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą pagal pateiktus asmenų prašymus</i>				
R-04-02-04-01	Laboratorinių tyrimų, atliktų Institute, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais (proc.)	1	- 17	Nepasiekta reikšmė
<i>4 tikslo 1 uždavinys. Užtikrinti tinkamą mėginių laboratorinį ištyrimą bei įvertinti laboratorinių tyrimų rezultatus teisės aktų nustatyta tvarka</i>				
P-04-02-04-01-01	Asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai (vnt.)	120 000	117 000	97 %
P-04-02-04-01-02	Asmenų pateikti mėginiai iširti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose (vnt.)	8 150	12 227	150 %
P-04-02-04-01-03	Asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai (vnt.)	130 200	326 347	251 %
P-04-02-04-01-04	Naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius (vnt.)	15	437	2913 %
<i>5 tikslas. Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą</i>				

<i>finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas</i>				
R-04-02-05-01	Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės programų (dalinai finansuojamų iš ES lėšų), įgyvendinimo procentas (proc.)	100	100	100 %
<i>5 tikslo 1 uždavinys. Vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, finansuojamų ES ir bendrojo finansavimo lėšomis, stebėsenos ir kontrolės programas Lietuvoje</i>				
P-04-02-05-01-01	Parengtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų ES lėšomis, kontrolės programų skaičius	4	4	100 %
<i>6 tikslas. Užtikrinti Tarnybos veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla</i>				
R-04-02-06-01	Socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimo tarnybos veikla didėjimas (proc.)	82,5	83	100 %
R-04-02-06-02	Ūkio subjektų, priskirtų mažai rizikai, skaičiaus augimas (proc.)	82	65	79 %
<i>6 tikslo 1 uždavinys. Taikant modernias administravimo ir kokybės valdymo priemones, vykdyti efektyvų ir centralizuotą valstybinės kontrolės organizavimą visoje šalyje</i>				
P-04-02-06-01-01	Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos Tarnybos interneto svetainėje informacijos skaičius	355	379	107 %
P-04-02-06-01-02	Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo, suderintų su tarnybos socialiniais partneriais ir pateiktų ES, skaičius	30	27	90 %
P-04-02-06-01-03	Kvalifikaciją keliančių Tarnybos specialistų (dalyvių) skaičius	1 100	2 065	188 %
P-04-02-06-01-04	Dalyvauta Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų posėdžiuose skaičius (vnt.)	150	150	100 %
P-04-02-06-01-05	Parengtų ir atnaujintų teisės aktų, susijusių su valstybinės kontrolės tobulinimu, skaičius (vnt.)	17	16	94 %
P-04-02-06-01-06	Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės efektyvumo vertinimų (verifikavimo procedūrų) skaičius (vnt.)	25	25	100 %
P-04-02-06-01-07	Į kokybės vadybos sistemos akreditavimo pažymėjimą įtrauktų valstybinės kontrolės sektorių dalis, nuo bendro tarnybos kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sektorių kiekio (proc.)	48	30	63 %

Paaiškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Užtikrinant gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-01-01 – galvijų bandų sveikatingumo didėjimas (bandų, kurios siekia gauti bandų, neapimtų galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą proc. Galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso programoje skaičius sudaro 97,3 % – šio rezultato užtenka išlaikyti šalies, oficialiai neapimtos enzootine galvijų tuberkulioze, leukoze ir brucelioze, statusą.

R-04-02-01-02 – ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.). Pasiekta ir viršyta planuota vertinimo kriterijaus reikšmė 20,2 %, tai rodo, kad žymiai sumažėjo ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų.

R-04-02-01-04 – pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje, planuota reikšmė nepasiekta, nes patikrinimų metu buvo užfiksuoti 276 teisės aktų reikalavimų pažeidimai, iš jų: higienos, atsekamumo, ženklinimo, saugos, savikontrolės, kokybės, žaliavų ir kito pobūdžio pažeidimai.

R-04-02-01-05 – šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo gerėjimas. Reikšmė įgyvendinta 62 %, patikrinimų metu nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai, neatitinkantys bendrų higienos, savikontrolės, atsekamumo, ženklinimo, technologijos, kitų reikalavimų.

R-04-02-01-07 – Lietuvos teritorija apsaugota nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (proc.). Reikšmė nepasiekta, nes Lietuvos teritorijoje užregistruoti 124 AKM židiniai.

P-04-02-01-01-01 – ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo, ženklinimo ir identifikavimo skaičius. Planuota vertinimo reikšmė nepasiekta, nes sumažėjo galvijų laikymo vietų skaičius bei galvijų skaičius.

P-04-02-01-01-02 – pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes per metus sumažėjo pašarų ūkio subjektų skaičius.

P-04-02-01-01-03 – ištirtų pašarų mėginių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo imami tyrimams mėginiai dėl iš Latvijos gauto RASFF pranešimo dėl chloramfenikolio putpelių ir vištų lesaluose. Vykdam tyrimą, buvo atlikta daugiau patikrinimų ir paimta daugiau nei numatyta lesalų mėginių.

P-04-02-01-01-04 – veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose, patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo atliekami papildomi neplaniniai veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietų patikrinimai, siekiant išsiaiškinti ir užtikrinti veterinarinių vaistų atsekamumą.

P-04-02-01-01-05- paimtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius. Vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes planuota buvo pagal 2014 metais atliktų tyrimų skaičių, tačiau 2015 metais yra sumažinti kai kurių užkrečiamųjų ligų tyrimai, t. y. 2014 metų pavasarį Lietuvai gavus oficialiai laisvos enzootinės galvijų leukozės statusą, mėginių skaičius bei finansavimas buvo sumažintas (89 proc. mėginių ir 78 proc. finansavimas).

P-04-02-01-01-07 – suorganizuotų renginių ir mokymų, skirtų ūkinių gyvūnų laikytojams ir privatiems veterinarijos gydytojams, skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, nes 2015 m. buvo suorganizuoti 140 renginių ir mokymų, skirtų ūkinių gyvūnų laikytojams ir privatiems veterinarijos gydytojams.

P-04-02-01-01-08 - mėginių afrikinio kiaulių maro stebėsenai ir diagnostikai skaičius (vnt.) Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, dėl nuolat plintančio afrikinio kiaulių maro, vykdoma intensyvi AKM stebėsenos programa, mėginiai vežami tyrimams, neatsižvelgiant į planinį skaičių.

Užtikrinant vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visais maisto tvarkymo etapais, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba, apsaugą, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-02-01 – maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių, (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, kadangi verslas intensyviai ruošėsi reglamento Nr. 1169/2011 įgyvendinimui.

R-04-02-02-02 – mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, proc. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta rodo, kad tinkamai įgyvendinami teisės aktų reikalavimai.

R-04-02-02-03- skerdžiamų gyvūnų higienos proceso kontrolės nepatenkinamų rezultatų (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, tai rodo, kad skerdžiamų gyvūnų proceso higienos būklės gerėja. Siekiant užtikrinti atitiktį skerdenų ir šviežios mėsos higienos reikalavimams bei papildomas garantijas įgyvendinant importuojančių šalių reikalavimus, skerdyklose įdiegtos skerdimo higienos užtikrinimo programos, darbuotojų darbo higienos mokymai, dviguba vizualinė skerdenų užteršimo kontrolė sąlygojo ženklų skerdžiamų gyvūnų higienos proceso kontrolės lygio pagerėjimą.

R-04-02-02-05 - patikrintų maisto papildų tvarkymo subjektų dalis, tinkamai įgyvendinanti teisės aktų reikalavimus (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi patikrinimų metu nustatomi maisto papildų neatitikimai teisės aktų reikalavimams: atsekamumo, ženklavimo, kokybės.

R-04-02-02-06 - apklaustų maisto tvarkymo įmonių darbuotojų dalis, nurodžiusių, kad yra pakankamai arba gerai informuoti apie pagrindinius saugaus maisto tvarkymo principus(proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, nes atlikus anketų analizę nustatyta, kad iš visų apklausoje dalyvavusių respondentų 88,6 % nurodė, kad yra pakankamai arba gerai informuoti apie pagrindinius saugaus maisto tvarkymo principus ir tik 11,4 % respondentų nurodė, kad trūksta žinių.

R-04-02-02-07 - patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad informacija, pateikiama ant maisto produktų pakuočių, atitinka teisės aktų reikalavimus, dalis (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, pastebima, kad kiekvienais metais mažėja maisto produktų ženklavimo reikalavimų pažeidimų ir per pastaruosius 2 metus, sumažėjo 10 %.

P-04-02-02-01-01 - maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis. Planuota vertinimo reikšmė nepasiekta, nes subjektai vertinti pagal riziką.

P-04-02-02-01-02 – sprendimų dėl nesaugaus maisto, produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į Lietuvos rinką skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes buvo nustatyta mažiau atvejų dėl produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į rinką, tam įtakos turėjo sumažėjęs patikrinimų skaičius.

P-04-02-02-01-03 – nustatytų reklamos įstatymo ir ženklavimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius. Planuotas vertinimo kriterijus pasiektas ir viršytas, nes didelis dėmesys buvo skirtas konsultavimui ženklavimo klausimais, taip pat organizuoti mokymai, skirti verslo atstovams maisto ženklavimo klausimais.

P-04-02-02-01-04 – pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes numatytas pasitvirtinusių skundų

skaičiaus neviršija numatyto rodiklio skaičiaus (pasitaiko atvejų, kai vartotojai pateikia skundus per vėlai, todėl nekokybiškų prekių neberandama pardavimo vietose).

P-04-02-02-01-05 – tarnybos bendruoju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes nemokamu telefonu numeriu, noriai konsultuojasi verslininkai, dėl pasikeitusių teisės aktų. Konsultacijų suteikiama daug dėl to, aktyviai populiarinta VMVT konsultavimo linija, taip pat peržiūrėta atsakymų pateikimo principai, pagal galimybes sutrumpinant atsakymo el.paštu pateikimo terminą.

P-04-02-02-01-06 – mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta iš dalies, kadangi buvo atlikti didesnės apimties (platesni) rizikos vertinimai/nuomonės, kurie pareikalavo daugiau laiko bei žmogiškųjų išteklių sąnaudų.

P-04-02-02-01-07 – žmonių grupinių susirgimų (protrūkių), kilusių dėl nesaugaus maisto skaičius. Pasiiekta didesnė nei planuota vertinimo kriterijaus reikšmė, nes užfiksuota mažiau protrūkių. Tai sietina su augančiu vartotojų ir ūkio subjektų sąmoningumu ir atsakomybe, bei aktyviu neigiamų pavyzdžių ir atvejų viešinimu.

P-04-02-02-01-08 – ištirtų maisto mėginių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes tirta daugiau maisto mėginių. Tiriamų maisto mėginių keikis išaugo dėl per metus kilusių tikslinių tyrimų poreikio – pavyzdžiui, AKM viruso nustatymo maisto produktuose ir pan.

P-04-02-02-01-09 – suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkymo subjektais skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, dėl išaugusio ūkio subjektų susidomėjimo ir pasikeitusiais teisės aktų reikalavimais. Atsiradus poreikiui, teritorinių VMVT specialistams Maisto skyrius organizavo mokymus įvairiais valstybinės maisto kontrolės vykdymo klausimais. Buvo prarastos pratybos dalyvaujant ŽŪM, VšĮ „Ekoagros“ specialistams, dėl ekologiškų produktų atsekamumo.

P-04-02-02-01-11 – internetinės prekybos maisto papildais patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo tiriami ir neplanuoti metų pradžioje vartotojų pateikti skundai dėl nekokybiškų maisto papildų prekybos internetu.

P-04-02-02-01-12 – parengtų informacinių pranešimų, leidinių apie maisto papildus skaičius (vnt.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, įvertinus, kad, VMVT kontrolės duomenimis, maisto papildų ženklavimo pažeidimai yra dažniausiai pasitaikantys ir dėl jų nukenčia suklaidinti vartotojai, todėl vykdytas aktyvesnis informacijos apie nustatytus pažeidimus viešinimas.

P-04-02-02-01-13- nacionaliniame euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių plane numatytų patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes kontrolė buvo vykdoma iki birželio 30 d. Vyriausybėje buvo svarstyta, kad kontrolė būtų pratęsta iki gruodžio 31 d., tačiau nepratęsė.

P-04-02-02-01-14 - maisto tvarkymo įmonėse atrinktų maisto produktų mėginių skaičius, jų sudėčiai nustatyti (vnt.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo imami mėginiai pagal vartotojų skundus ir papildomi imti mėginiai pagal sutartį su savivaldybe.

Užtikrinant, kad importuojamos į Lietuvos Respubliką tuo pačiu ir į Europos Bendriją, taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos Tarnybos kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nesukeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

P-04-02-03-01-01 – patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta dėl to, kad per Lietuvos pasienio veterinarijos postus importuota daugiau krovinių, skirtų kitoms ES valstybėms narėms.

P-04-02-03-01-02 – patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes padaugėjo tranzitu vežamų siuntų iš Kaliningrado srities į Rusijos Federaciją.

P-04-02-03-01-03 – tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi siuntų skaičius sumažėjo dėl Rusijos Federacijos paskelbto embargo.

P-04-02-03-01-04 – uždraustų importuoti VMVT kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes patikrinimų metu buvo nustatyti reikalavimų pažeidimai.

P-04-02-03-01-06 – šalių, su kuriomis tęsiamos veterinarinių sanitarinių reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius (vnt.) Planuota vertinimo kriterijaus, nes 2015 m. buvo dirbama su 42 šalimis dėl rinkų atidarymo, t. y. 6 šalimis daugiau nei 2014 m.

Užtikrinant gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės, bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą, pagal pateiktus asmenų prašymus, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-04-01 – laboratorinių tyrimų, atliktų Institute, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi 2014 metų pavasarį Lietuvai gavus oficialiai laisvos enzootinės galvijų leukozės statusą, mėginių skaičius bei finansavimas buvo sumažintas 2015 metams.

P-04-02-04-01-01 – asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi vežėjams, kurie eksportuoja galvijus į kitas šalis, nebetaikoma griežta kontrolė, neberekia atlikti savikontrolės tyrimų, tai labai sumažino planuotų tyrimų skaičių.

P-04-02-04-01-02 – asmenų pateikti mėginiai ištirti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose. Planuota vertinimo reikšmė viršyta, kadangi tyrimų padidėjimą įtakoja griežti reikalavimai eksportui į trečiąsias šalis, nes pašarų eksportas į šias valstybes nėra sustabdytas.

P-04-02-04-01-03 – asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, dėl padidėjusio savikontrolės tyrimų skaičiaus, tokį padidėjimą įtakoja griežti reikalavimai eksportui į Rusiją. Taip pat išaugo energinės vertės nustatymo tyrimų skaičius.

P-04-02-04-01-04 – naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė žymiai viršyta, kadangi akreditaciją vykdė Nacionalinės akreditacijos tarnybos, todėl reikėjo tiek naujus, tiek esamus tyrimų metodus akredituoti iš naujo, taip viršytas planuotas skaičius.

Užtikrinant VMVT veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo VMVT vykdoma valstybine kontrole ir veikla, buvo įgyvendinami šie rodikliai:

R-04-02-06-01 - socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimo Tarnybos veikla didėjimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes išanalizavus visuomenės ir verslo subjektų gautas anketas, atsakiusių teigiamai – 83 %, neigiamai – 17 %.

R-04-02-06-02 – ūkio subjektų, priskirtų mažai rizikai, skaičiaus augimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi mažai ir labai mažai rizikai priskiriama 65 % ūkio subjektų, 30% - priskiriama vidutinei rizikai, o likusi dalis 5 % - papildintai rizikai arba nepriskiriama jokiai rizikai.

P-04-02-06-01-01 – parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos VMVT interneto svetainėje informacijos skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, dėl padidėjusio informacijos srauto, siekiant informuoti visuomenę buvo teikiama aktualiausia informacija, rekomendacijos vartotojams. Buvo parašyti 373 pranešimai spaudai ir 6 leidiniai.

P-04-02-06-01-03 – kvalifikaciją keliančių VMVT specialistų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes specialistai dalyvavo Europos Komisijos organizuojamuose mokymuose, vidiniuose mokymuose – (pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004), taip pat išoriniuose mokymuose (pagal LR valstybės tarnybos įstatymą).

P-04-02-06-01-07 – į kokybės vadybos sistemos akreditavimo pažymėjimą įtrauktų valstybinės kontrolės sektorių dalis, nuo bendro tarnybos kompetencijai priskirtų valstybinės kontrolės sektorių kiekio (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes iš visų esamų 254 kokybės sistemos programų, į kokybės vadybos sistemos akreditavimo pažymėjimą įtraukta 76 sektoriai, tai sudaro 30 %. Ateinančiais metais planuojama įgyvendinti šį rodiklį.

1. PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. Eur	Panaudoti asignavimai, tūkst. Eur	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso skirta asignavimų programai (1+2)	34 066,2	30 899,1	90,70
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos valstybės biudžetas	31 346,5	28 179,5	89,89
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	6901,5	6 179,9	89,54
1.2. valstybės biudžeto lėšos, skirtos apmokėti PVM	634,3	608,9	96,00
1.3. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	4 292,5	1 872,8	43,63
1.4. tikslinės paskirties lėšos ir paramos įmokos	2 719,7	2 719,6	100,00
2. Kiti šaltiniai (ES finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

2015 m. VMVT vykdė veiklos programą „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“, kuri buvo finansuojama iš valstybės biudžeto ir pajamų įmokų. Jos įgyvendinimui iš valstybės biudžeto 2015 metams buvo patvirtinta 34 066,2 tūkst. Eur, iš kurių panaudota – 30 899,1 tūkst. Eur, tai sudaro 90,7 %. Pasikeitus užkrečiamųjų ligų programų bei Afrikinio kiaulių maro priemonių finansinės paramos iš Europos Komisijos intensyvumui, dalis lėšų nebuvo pilnai panaudota. Taip pat dalis lėšų nebuvo panaudota ir dėl įvykusio viešojo pirkimo konkurso, kurio metu oralinės vakcinacijos paslauga buvo nupirktą ženkliai pigiau nei pagal anksčiau galiojusią sutartį.

Faktinės įmokos į biudžetą 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 756 654,23 Eur, gauti asignavimai - 2 719 648,56 Eur. Pajamų įmokų likutis 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė 109 315,43 Eur.

IV. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

VMVT veikla buvo vykdoma pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetą **Ekonomikos augimas, užimtumo ir socialinės įtraukties didinimas.** *Lietuvos ūkio konkurencingumo didinimas užtikrinant aukštą investavimo lygį, ypač į regionus, ir modernizuojant pramonę.* 2015 m. sėkmingai užbaigta viena sudėtingiausių ir ilgiausiai užtrukusi VMVT vykdoma galvijų bandų sveikatingumo pripažinimo programa. Beveik 2 dešimtmečius VMVT specialistai vykdė galvijų užkrečiamųjų ligų (enzootinės galvijų leukozės, galvijų tuberkuliozės ir bruceliozės) stebėseną ir duomenis teikė Europos Komisijai. Įgyvendinant šią programą etapais, 2012 m. Lietuvai suteiktas oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze šalies statusas, 2013 m. – oficialiai neužkrėstos galvijų brucelioze šalies statusas, o 2015 m. – oficialiai neužkrėstos galvijų tuberkulioze šalies statusas.

2015 m. siekiant išlaikyti oficialiai neužkrėstos enzootine galvijų leukoze, galvijų brucelioze ir tuberkulioze šalies statusą, Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute buvo iširtos 13 836 galvijų bandos, o tai sudaro 20 proc. visų Lietuvoje registruotų galvijų bandų.

2015 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje registruotos 63 134 bandos, kuriose buvo laikoma 717 151 galvijai. Galvijų laikymo vietų priežiūros sistemoje užregistruotos 61 387 bandos, jose laikoma 708 784 galvijai, tai sudaro 99 % visų Lietuvoje laikomų galvijų.

VMVT, aktyviai kovodama su gyvūnų užkrečiamosiomis ligomis, daug dėmesio skiria gyvūnų gerovei, nes tai tiesiogiai lemia ne tik gyvūninio maisto kokybę, bet ir turi įtakos Lietuvos ekonomikai. Taip pat naudą tiesiogiai pajus visi programoje dalyvavę ūkininkai – parduodant galvijus, jiems nereikės atlikti papildomų tyrimų.

VMVT, 2015 m. įgyvendindama pagrindinį prioritetą **Plėsti gyvūninės kilmės maisto produktų eksportą į trečiąsias šalis**, vykdė derybas su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, siekdama suderinti veterinarinius sanitarinius reikalavimus, keliamus eksportuojamiems Lietuvos Respublikoje pagamintiems maisto produktams. Buvo suderinti 6 veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto. 2015 m. su 42 šalimis buvo vykdomos veterinarinių sanitarinių reikalavimų derinimo procedūros dėl gyvūninio maisto produktų eksporto

2015 m. gauti leidimai eksportuoti produkciją į JAV (mėsos produktus), Braziliją (žuvų produktus, sūrį „Džiugas“), Kiniją (pieno produktus, gyvus galvijus) – pasirašyti protokolai, bet rinka visiškai dar neatverta, Argentiją (pieno produktus), Maroką (jautieną) – sertifikatas vis dar derinamas, Tunisą (jautieną ir galvijus), Honkongą (jautienos gaminius), Bosniją ir Hercegoviną (jautieną ir jos produktus), Ukrainą (pieno ir mėsos produktus), Egiptą (jautieną), Čilę (pieno produktus), Juodkalniją (jautieną ir jautienos gaminius), Kosta Riką (pieną ir jo produktus) – sertifikatas vis dar derinamas.

2014 m. Rusijai įvedus gyvūninių maisto produktų importo embargą, 2015 m. ypač suaktyvėjo koordinuotas bendradarbiavimas su trečiųjų šalių veterinarijos tarnybomis. Įvyko net 6 aukšto lygio vizitai į trečiąsias šalis (Izraelį, Iraną, Kazachstaną ir trys vizitai į Kiniją).

V. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

VMVT 2016 metams numato šiuos 4 veiklos prioritetus ir svarbiausius darbus jiems įgyvendinti:

1. Gyvūninių maisto produktų eksporto rinkų plėtra

Derėtis siekiant gauti leidimus eksportuoti gyvūninį maistą į JAV, Kiniją, Iraną, Maroką ir kitas šalis, t. y. teikti užpildytus ir išverstus klausimynus ir kitą informaciją kompetentingoms trečiųjų šalių

institucijoms, organizuoti šių organizacijų ekspertų vizitus Lietuvoje, derinti veterinarinių eksporto sertifikatų nuostatas (2016 m. I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 1 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Šalių, su kuriomis einamaisiais metais suderinti veterinariniai sanitariniai sertifikatai dėl gyvūninio maisto produktų eksporto, skaičius (vnt.)	4
2. Šalių, su kuriomis tęsiamos veterinarinių sanitarinių reikalavimų gyvūninio maisto produktų eksportui derinimo procedūros, skaičius (vnt.)	29

2. Pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė, židinių likvidavimas

2.1. Vykdyti ekstremalios situacijos dėl afrikinio kiaulių maro suvaldymo priemonės (laukinės faunos židinių kontrolė, AKM prevencijos ir kontrolės priemonių efektyvumo stebėseną, biosaugos priemonių įgyvendinimo kiaulių ūkiuose kontrolė, tikslinių visuomenės grupių švietimas) (2016 m. I–IV ketv.).

2.2. Parengti ir pristatyti Europos Komisijai nacionalinę paraišką (dokumentų dosjė) patvirtinti, kad Lietuvoje nėra Aujeskio ligos (kiaulių užkrečiamoji liga) (2016 m. I–IV ketv.).

2.3. Įvertinti, ar gyvūnų augintinių ženklavimas ir registravimas, vykdomas privačių veterinarijos gydytojų, atitinka nuo 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojusias Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo nuostatas (2016 m. I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 2 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Mėginių afrikinio kiaulių maro stebėsenai ir diagnostikai skaičius (vnt.)	35 000
2. Suorganizuotų renginių ir mokymų privatiems veterinarijos gydytojams skaičius (vnt.)	20

3. Maisto saugos ir kokybės pažeidimų, klastojimo prevencija, vaikų maitinimo kokybės priežiūra

3.1. Užtikrinti tinkamą VMVT perduotų naujų funkcijų vykdymą:

3.1.1. skatinti vaikų ugdymo įstaigose taikyti sveikatai palankesnę mitybą (sukurti ir įdiegti vertinimo kriterijų sistemą, įtraukiant vaikų ugdymo įstaigose maitinimo paslaugas teikiančias įmones į viešojo maitinimo įstaigų reitingavimo schemą, sukurti valgiaraščių vaikų ugdymo įstaigoms derinimo mechanizmus (2016 m. I–II ketv.).

3.1.2. įgyvendinti efektyvias kontrolės priemones, kuriomis būtų užtikrinta su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų atitiktis saugos ir kokybės reikalavimams (importo iš trečiųjų šalių ir rinkos kontrolė, laboratoriniai tyrimai ir kt.) (2016 m. I–IV ketv.).

3.2. dalyvauti tarptautinėje Europolo–Interpolo operacijoje „OPSON V“, siekiant įvertinti maisto ir gėrimų klastojimo bei kitų pažeidimų mastą (2016 m. I–II ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 3 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Patikrinimų, kurių metu nustatyta, kad maitinimas vaikams organizuojamas pagal nustatytus reikalavimus, dalis (proc.)	90
2. Nesaugių su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų pateiktų rinkai dalis (proc.)	5

3. Jautriausių klastotėms maisto produktų mėginių, atitikusių deklaruojamą sudėtį ir ingredientus, dalis, (proc.)	90
---	----

4. Integruotos maisto saugos ir kokybės kontrolės sistemos „nuo lauko iki stalo“ pertvarka

Tobulinant korupcijos prevencijos priemones maisto ir veterinarinės kontrolės ūkio subjektuose metu, centralizuoti ir automatizuoti ūkio subjektų rizikingumo nustatymo procesą, atskiriant jį nuo ūkio subjektų priežiūros planavimo ir vykdymo, plėsti paslaugas, skatinančias ūkio subjektų savireguliaciją (2016 m. IV ketv.) (Planuojamos 2014–2020 m. ES paramos lėšos).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 4 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Pradėtų įgyvendinti projektų skaičius (vnt.)	2

Direktorius

Jonas Milius